

Beszámoló jelentés

a

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport

1995. évi munkájáról.

I. kötet.

I. A csoport 1995. évi munkája

II. Kutatási tevékenység

Tapolca, 1996. január 31.

I. A csoport 1995. évi munkája

(rövid értékelés)

A.

Az 1995. évi munkaterv

1995. ÉVI MUNKATERV.

I. Kutatási tevékenység:

A., Tavasbarlang:

1. Tovább folytatjuk a barlang száraz részeinek feltárását.
2. Folytatjuk a térképezési és dokumentációs munkákat.
3. Amennyiben a POSEIDON egyesület új kutatási engedélyt kér, együttműködünk a bűvármerülések lebonyolításában.
4. Folytatjuk a tudományos kutatásokat. (Vízszintmérés, Radiológiai vizsgálatok)
5. Megkezdjük a barlang leíró jellegű feldolgozását.
6. Barlanggondozási szerződést kívánunk kötni.

B., Kórház-barlang:

1. Barlanggondozási szerződést kívánunk kötni.
2. Folytatjuk a feltárási, térképezési és egyéb dokumentációs munkákat.
3. Folytatjuk a radiológiai vizsgálatokat.
4. Elkészítjük a barlang kutatástörténeti feldolgozását.
5. Feldolgozzuk a Piedl Endre által átadott 1994 előtti anyagokat, méréseket.
6. A TIAC-pálya üregének nevezett barlangot újra kibontjuk, az aknát biztosítjuk. Az üreget összekapcsoljuk a Kórház-barlanggal.

C., Kincsesgödör:

Folytatjuk a bontási munkákat.

D., Plecotus 1. barlang:

1. Folytatjuk a terem feltöltésének kitermelését.
2. Megkísérlünk átjutni a rendszer nyugati ágába.
3. Felmérjük a barlangot.
4. Elkészítjük a dokumentációt.

E., Edericsi-barlang:

1. Denevérmefigyeléseket és feltáró kutatást fogunk végezni.
2. A Természetvédelmi hivataltól segítséget kérve lezárjuk a barlangot. (Biztonságos módon)

F., Vaddisznós-barlang:

1. A végpontot továbbbontjuk.
2. Folytatjuk a térképezést.

G., Horda-barlang:

1. Bontást végzünk a barlang ÉK-i végén.
2. Lezárjuk a barlangot.

H., Kessler Hubert barlang:

1. Kijavítjuk a bejárati akna ácsolatát.
2. Folytatjuk a feltárást.

I., Medvehagymás-barlang:

Folytatjuk a barlang bontását.

J., Róka-nyelő-barlang:

Folytatjuk a barlang bontását.

K., Nagy-töbri-barlang:

A Nagy-hasadékban bontást tervezünk.

L., November 7.-e barlang:

1. Folytatjuk a barlang bontását.
2. Elkészítjük a barlang térképét.

M., Egyéb, bontásra érdemes helyeken újabb barlangok reményében bontásokat végzünk.

II. Társulati élet:

A., Jelentésünkkel részt veszünk a Cholnoky-pályázaton.

B., Képviseljük magunk a Barlangnapon és a társulati kutatótáborban.

C., Lehetőségeinkhez mértén részt veszünk a Társulat munkájában.

III. Csoportélet:

- A., Rendszeresen összejöveteleket, közgyűlést tartunk.
- B., A Társulat által szervezett képzésekben lehetőség szerint részt kívánunk venni.
- C., A tavasz folyamán tábort szervezünk az Edericsi-fennsíkra.
- D., Rendszeres előadásokkal népszerűsítjük a barlangkutatást.
- E., Vállalkozásokat szervezünk a működés feltételeinek kiegészítésére.
- F., Szerződés alapján ellátjuk a Kórház-barlang műszaki, üzemeltetői feladatait.

B.

Az 1995. évi költségvetés

1995. ÉVI KÖLTSÉGVETÉS.

I. fejezet: Összefoglaló adatok

A., Bevételek:

1. Tagdíjak	12000 Ft
2. Műszaki felügyeleti tevékenység	204000 Ft
3. Barlanglezárás	100000 Ft
4. Térképezés	50000 Ft
5. Vállalkozási tevékenység	140000 Ft
6. Pályázat I.	150000 Ft
7. Pályázat II.	30000 Ft
8. Pályázat III.	50000 Ft
9. Önkormányzati támogatás	110000 Ft

Összesen: 846000 Ft

B. Kiadások:

1. Bérkölttség	226000 Ft
2. TB-járulék	99200 Ft
3. A bér egyéb közterhei	12300 Ft
4. Anyagkölttség	189000 Ft
5. Szerszámbeszerzés	42000 Ft
6. Technikai eszközök, műszerek	91000 Ft
7. Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	81100 Ft
8. Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	101800 Ft
9. Adófizetési kötelezettség	3600 Ft

Összesen: 846000 Ft

II. fejezet: A bevételek részletezése.

1. Tagdíjak:

A sportegyesületünk minden tagja az alapszabály szerinti tagdíjat köteles fizetni. Az alapszabály szerint ez 100 Ft/hó. Könyvitést a vezettestület adhat, mivel többen diákok, gyes-en lévők vagy katonák.

A tervezett tagdíjbevétel: 12000 Ft.

2. Műszaki felügyeleti tevékenység:

A barlangkutató csoport 1994. október 15-től látja el a Kórház-barlang műszaki felügyeleti tevékenységét, melynek díjazása 17000 Ft/hó.

A tervezett bevétel: 204000 Ft.

3. Barlanglezárás:

1995-ben a Természetvédelmi Hivataltól két barlang lezárásának engedélyezését kérjük, melynek költségvetés szerinti értéke 50000 Ft barlangonként.

A tervezett bevétel: 100000 Ft.

4. Barlangtérképezés:

A Barlangtani Intézettel jelenleg folynak a tárgyalások a Tavasbarlang tudományos szintű feltérképezésére. Az Intézet megbízás alapján a munka első részét támogatja.

A tervezett bevétel: 50000 Ft.

5. Vállalkozás:

A csoport az előző évi tapasztalat alapján éves szinten vállalkozási tevékenység keretében is ér el árbevételt.

A tervezett bevétel: 140000 Ft.

6. Pályázat I.:

A Nemzeti szabadidősport az egészséges életmódot alapítványhoz benyújtott pályázat keretén belül 50000 Ft-ot egy kutatóház megépítésére, 100000 Ft-ot működési kiadások fedezésére kértünk.

A tervezett bevétel: 150000 Ft.

7. Pályázat II.:

A Független Ökológiai Központ pályázatán tudományos vizsgálatokat lehetővé tevő műszerekre pályáztunk.

A tervezett bevétel: 30000 Ft.

8. Pályázat III.:

A Veszprém Megyei Önkormányzathoz a szabadidősport támogatására nyújtunk be pályázatot (1994.-ben a kiírás áprilisban történt. Az 1994. évi pályázott 50 eFt-tal szemben csak 10 eFt-ot kaptunk.)

A tervezett bevétel: 50000 Ft.

9. Önkormányzati támogatás:

Mivel az eddig felsorolt bevételi tételek nagy része címzett, az alaptevékenység biztosításához a tapolcai Önkormányzat támogatását is igénybe kívánjuk venni.

A tervezett bevétel: 110000 Ft.

Tervezett összes bevétel: 846000 Ft.

III. fejezet: A kiadások részletezése tevékenységi csoportonként:

1. Tagdíjak: 12000 Ft

Az alapcél érdekében elkülönítve

2. Műszaki felügyeleti tevékenység:

A Kórház-barlang műszaki felügyeleti munkáinak ellátása (1 fő havi 40 munkaórás elfoglaltsága, szükséges képesítés: bányamérnök):

Béreköltség	130000 Ft
TB-járulék	57000 Ft
A bér egyéb közterhei	6900 Ft
Anyagköltség	
Szerszámbeszerzés	
Technikai eszközök, műszerek	5000 Ft
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	5100 Ft
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	
Összesen:	204000 Ft

3. Barlanglezárás:

A tervezett két barlang lezárásának költségei:

Béreköltség	10000 Ft
TB-járulék	4400 Ft
A bér egyéb közterhei	600 Ft
Anyagköltség	45000 Ft
Szerszámbeszerzés	5000 Ft
Technikai eszközök, műszerek	3000 Ft
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	2000 Ft
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	10000 Ft
Összesen:	80000 Ft

Alapcél érdekében elkülönített

20000 Ft

4. Térképezés:

A Tavasbarlang tudományos szintű felmérésére fordított költségek:

Béreköltség	10000 Ft
TB-járulék	4400 Ft
A bér egyéb közterhei	500 Ft
Anyagköltség	2000 Ft
Szerszámbeszerzés	
Technikai eszközök, műszerek	3000 Ft
Biztonságtechnikai felszerelések	

(védőruha, sisak, világítás stb.)	8000 Ft	
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	2100 Ft	
Összesen:	30000 Ft	
Alapcél érdekében elkülönített		20000 Ft

5. A vállalkozási tevékenység költségei:

Béreköltség	48000 Ft	
TB-járulék	21100 Ft	
A bér egyéb közterhei	2800 Ft	
Anyagköltség		
Szerszámbeszerzés	10000 Ft	
Technikai eszközök, műszerek	20000 Ft	
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	10000 Ft	
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	14500 Ft	
Adófizetési kötelezettség	3600 Ft	
Összesen:	130000 Ft	
Alapcél érdekében elkülönített		10000 Ft

6. Pályázat I.:

A Nemzeti Szabadidősport alapítványtól pályázaton remélt összeget a Balatonedericsi fennsíkban kutatóház építéséhez anyag beszerzésre fordítjuk (megnyert pályázat esetén az összeg nem átcsoportosítható). 50000 Ft

Az alapcél érdekében kért támogatás keretében tervezzük a TIAC-pálya mellett 1992-ben eltömött kutatóakna újbóli feltárását, mely a Kórház-barlang bővítésének alaputatása.

Béreköltség	28000 Ft	
TB-járulék	12300 Ft	
A bér egyéb közterhei	1500 Ft	
Anyagköltség	30000 Ft	
Szerszámbeszerzés	10000 Ft	
Technikai eszközök, műszerek		
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	6000 Ft	
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	12200 Ft	
Összesen:	100000 Ft	

Amennyiben a pályázaton nem kapjuk meg ezt az összeget, vagy csak egy részét, a munka elvégzéséhez az Önkormányzat anyagi fedezetét fogjuk kérni.

7. Pályázat II.:

A Független Ökológiai Központ pályázata szintén címzett támogatás. A pályázaton elnyert összeget műszerek vásárlására kell fordítani. Amennyiben részösszeget kapuk, a célfelhasználás továbbra is fennmarad.

Béreköltség	
TB-járulék	
A bér egyéb közterhei	
Anyagköltség	
Szerszámbeszerzés	
Technikai eszközök, műszerek	30000 Ft
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	
Összesen:	30000 Ft

8. Pályázat III.:

A Veszprém Megyei Önkormányzat pályázatán nyert összeget szabadidős tevékenységre, táboroztatásra kell felhasználni.

Béreköltség (tiszteletdíj)	
TB-járulék	
A bér egyéb közterhei	
Anyagköltség	25000 Ft
Szerszámbeszerzés	
Technikai eszközök, műszerek	
Biztonságtechnikai felszerelések (védőruha, sisak, világítás stb.)	5000 Ft
Egyéb költségek (utazás, szállítás, stb.)	20000 Ft
Összesen:	50000 Ft

9. Támogatás:

A Tapolca Városi Önkormányzattól kért támogatást a csoport a más területeken alapcél érdekében elkülönített összeggel együtt az alábbiak szerint tervezi felhasználni:

Tervezett bevétel:	110000 Ft
--------------------	-----------

IV. fejezet: Az elkülönített összegek felhasználása:

A felhasználható forrásból támogatás	110000 Ft
Elkülönített összegek	50000 Ft
Tagdíjak	12000 Ft
Összesen	172000 Ft

Felhasználása:

1. téma	feltáró kutatás	60000 Ft
2. téma	tudományos kutatás	30000 Ft
3. téma	barlangvédelem, természetvédelem	30000 Ft
4. téma	kutatótábor szervezés	15000 Ft
5. téma	oktatás ismeretterjesztés	15000 Ft
6. téma	üzemviteli feladatok (jelentéskészítés, dokumentálás, posta, fénymásolás, stb.)	22000 Ft

Költségmenekénti részletezés eFt-ban:

	1. t.	2. t.	3. t.	4. t.	5. t.	6. t.	Összesen
Béreköltség	0	0	0	0	0	0	0
TB-járulék	0	0	0	0	0	0	0
Közterhek	0	0	0	0	0	0	0
Anyagköltség	15	5	5	5	5	2	37
Szerszám	10	0	5	0	0	2	17
Techn. eszk.	15	5	5	0	5	0	30
Bizt.felsz.	20	20	5	0	0	0	45
Egyéb költs.	0	0	10	10	5	18	43
Összesen:	60	30	30	15	15	22	172

Tervezett összes kiadás:

846000 Ft

C.

A csoport munkájának összefoglaló értékelése

Az 1995. évre készített munkaterv összeállításakor felmértük a csoport lehetőségeit. Az előző évek tapasztalatát felhasználva csak annyi munkát terveztünk, aminek megvalósítása reális cél lehetett.

A tervezett munkákat a bevált gyakorlatunknak megfelelően az előző években is területekre és témakörökre bontottuk. Három fő feladatcsoportot különítettünk el:

- I. Feltáró és tudományos kutatási tevékenység
- II. Társulati élet
- III. Csoportélet.

Kutatási tevékenység

A kutatási tevékenységet barlangonként közöljük, úgy ahogy a jelentés kidolgozó része is tartalmazza. Itt a közölt fejezetek rövid, lényegretörő megfogalmazására törekedünk.

A. Tavasbarlang:

A Tavasbarlangban az év elején három hónapig még tudtuk az 1994. decemberében felfedezett Mikulás-ági munkákat folytatni. Ezalatt az idő alatt 60 m járatot - kuszodát - bontottunk ki. Felmérésére sajnos már nem volt mód, mert a megnövekedett vízszint a bejutást megakadályozta.

A tudományos kutatás keretén belül kisebb megszakításokkal - melyet a kezelővel kialakult vitánk eredményezett - a vízszintváltozást regisztráltuk. Feldolgozása a tudományos munkák között megtalálható. A radondetektorokat, ahol még lehetőség volt rá, rendszeresen cseréltük.

A vízminőségi vizsgálatról a témával foglalkozó kutatók zárójelentést állítottak össze.

B. Kórház-barlang:

A barlangban feltárási jelleggel több helyen bontásokat kezdtünk. Ezek a befektetett munka ellenére nem hozták meg a várt eredményeket. Összesen mintegy 30 m új járatot találtunk.

Tudományos munkáink jelentős részét viszont ebben a barlangban végeztük. Megkezdtük a barlangi gombaflóra vizsgálatát. A két mintavétel alapján megállapítható, hogy a járatok a szokásos mértéknél jóval magasabb spóraértéket mutatnak, amia terápiás tevékenység szempontjából feltétlenül hátrányos.

Itt is folytattuk a nyomdetektoros radonkoncentráció-méréseket. A detektorokat Hakl Józsefhez juttattuk el a Debreceni Atommagkutató Intézetbe. Sajnos az éves mérési sorozatról a jelentés lezárásáig nem kaptunk visszajelzést.

Az 1995. évre készített munkaterv összeállításakor felmértük a csoport lehetőségeit. Az előző évek tapasztalatát felhasználva csak annyi munkát terveztünk, aminek megvalósítása reális cél lehetett.

A tervezett munkákat a bevált gyakorlatunknak megfelelően az előző években is területekre és témakörökre bontottuk. Három fő feladatcsoportot különítettünk el:

- I. Feltáró és tudományos kutatási tevékenység
- II. Társulati élet
- III. Csoportélet.

Kutatási tevékenység

A kutatási tevékenységet barlangonként közöljük, úgy ahogy a jelentés kidolgozó része is tartalmazza. Itt a közölt fejezetek rövid, lényegretörő megfogalmazására törekedünk.

A. Tavasbarlang:

A Tavasbarlangban az év elején három hónapig még tudtuk az 1994. decemberében felfedezett Mikulás-ági munkákat folytatni. Ezalatt az idő alatt 60 m járatot - kuszodát - bontottunk ki. Felmérésére sajnos már nem volt mód, mert a megnövekedett vízszint a bejutást megakadályozta.

A tudományos kutatás keretén belül kisebb megszakításokkal - melyet a kezelővel kialakult vitánk eredményezett - a vízszintváltozást regisztráltuk. Feldolgozása a tudományos munkák között megtalálható. A radondetektorokat, ahol még lehetőség volt rá, rendszeresen cseréltük.

A vízminőségi vizsgálatról a témával foglalkozó kutatók zárójelentést állítottak össze.

B. Kórház-barlang:

A barlangban feltárási jelleggel több helyen bontásokat kezdtünk. Ezek a befektetett munka ellenére nem hozták meg a várt eredményeket. Összesen mintegy 30 m új járatot találtunk.

Tudományos munkáink jelentős részét viszont ebben a barlangban végeztük. Megkezdjük a barlangi gombaflóra vizsgálatát. A két mintavétel alapján megállapítható, hogy a járatok a szokásos mértéknél jóval magasabb spóraértéket mutatnak, ami a terápiás tevékenység szempontjából feltétlenül hátrányos.

Itt is folytattuk a nyomdetektoros radonkoncentráció-méréseket. A detektorokat Haki Józsefhez juttattuk el a Debreceni Atommagkutató Intézetbe. Sajnos az éves mérési sorozatról a jelentés lezárásáig nem kaptunk visszajelzést.

Vizsgáltuk a megerősödő nedvesedés okait, javaslatokat tettünk a lehetséges megoldásokra, valamint több ilyen jellegű vizsgálatban működöttünk közre.

Tanulmányt készítettünk a klímáparaméterek változásáról, melyet előadásként is bemutattunk a "Környezeti ártalmak és a légzőrendszer" című konferencián, Hévízen.

Külön munkában kerestük a radongáz eredetét. Ebben különböző vizsgálatok keretében megállapítottuk a közetrétegeket alkotó kristályos anyagok kvalitatív és kvantitatív szerkezetét. Röntgenfluoreszcenciás vizsgálattal a ritka elemek mennyiségét állapítottuk meg. A vártól eltérő eredményt tapasztaltunk. A keresett urán és tórium a földkéregre jellemző értékeknél sokkal kisebb koncentrációban fordult elő, a stroncium pedig pozitív anomáliát mutatott.

Füstnyomjelzéssel próbáltuk a tapolcai barlangok összefüggésére fényt deríteni, de a várhatóan nagyméretű járatrendszer és a rendelkezésre álló kis füstmennyiség nem hozott pozitív eredményt.

A barlang térképezésében újabb eredményeket értünk el. Kb. 400 m-rel gyarapodott a felmért részek hossza, a felmértségi arány elérte a 90 %-ot.

A tudományos kutatásokhoz kapcsolódva biztonságtechnikai kérdésekben is kikérték szakembereink véleményét. Ennek keretében a terápiás részeket omlásveszély szempontjából átvizsgáltuk, a beépített közhorgonyokat szabványos terheléspróbának vetettük alá.

A barlang állapotának rendbetétele során több tíz köbméter törmelékot szállítottunk ki. Ennek nagy része mesterségesen épített fal volt.

C. Kincsesgödör

Az év folyamán egy kutatóaknát mélyítettünk, mellyel a terem feltöltöttségét kívántuk megállapítani. Az 1,5 m mély akna arra adott választ, hogy az egyetlen tapolcai természetes barlangbejáraton keresztül kb. 100 köbméter, vagy még ennél is több feltöltési anyag akkumulálódott.

D. Plecotus-1.-barlang

Az 1994-ben kibontott barlangban nehéz körülmények között egy 14 m hosszú vízszintes szakaszt bontottunk ki, melyet felmértünk. A térképet a jelentés tartalmazza.

E. November 7-e.-barlang

A tavasszal a barlang törmelékkel feltöltött kijáratát takarítottuk ki, majd a végponton megkíséreltük a továbbjutást. A szűk hely miatt a véséssel csak 1 m-t haladtunk. A barlang nagyon ígéretes, 1996-ban folytatjuk a munkát.

F. Vaddisznós-barlang

A barlangban először befejeztük az előző évi lezárásból elmaradt takarítást, majd két helyen próbáltuk meg a továbbjutást. A végponton 2 m-es kutatóaknát ástunk, amely nem vezetett eredményre. A Nagy-hasadék déli végén folytatott ásás egy 8 m mély, újabb hasadékot eredményezett, melybe egy nagy kő szétverése után lehet majd bejutni.

G. Medvehagymás-barlang.

Megpróbáltuk a főhasadék alját takarítani, de a szűk hely miatt nem tudtunk továbbjutni. Ismét beigazolódott, hogy új bejárat ásása szükséges.

H Róka-nyelő-barlang

A barlangban az év folyamán érdemi munkát nem végeztünk.

I. Nagy-töbri-barlang

A barlangra a Természetvédelmi Igazgatóságtól megkaptuk (október 2.) a kutatási engedélyt. Ennek birtokában a munkát 1996-ban kezdjük meg.

J. Kessler Hubert-barlang

Itt csak néhány alkalommal dolgoztunk, melynek során egy 2 m-es kutatóakna segítségével a feltöltés mennyiségét kívántuk megállapítani.

K. Horda-barlang

Ebben az évben a barlangban két helyen dolgoztunk. Háromnapos tábor során a végpont vésését folytattuk. A befektetett jelentős munkamennyiség ellenére csak 1 m-t jutottunk előbbre. Ez alapján nem lehetett eldönteni, érdemes-e a munkát folytatni.

A főhasadék északi végén új bontási helyet jelöltünk ki. Itt bemosott törmelékben 1,5 m-t haladtunk előre. Ígéretes a munkahely, igaz csak kisebb méretű járatrész várható.

L. Edericsi-barlang

Az év folyamán a barlangot denevérmegfigyelési céllal rendszeresen felkerestük. Megállapítottuk, hogy fontos szaporodási és telelőhely, ezért engedélyt kértünk a lezárására. A munkát szeptemberben készítettük el.

A lezárás nehéz feladat elé állította a csoportot, hisz a bejárat a járművel még elérhető területtől több száz méterre a meredek hegyoldalban nyílik. A beépített anyagokat (még a vizet is!) kézzel kellett a helyszínre szállítani. A beépített 200 kg-os

betongyűrűt 40 cm széles úsztatott beton peremmel vettük körül. Ez remélhetőleg megakadályozza mind a törmelék, mind az illetéktelen látogatók bejutását..

M. Szúnyogos-nyelő

A bontási munkák eredményeként az év végére 12 m mélységbe jutottunk le. A kutatóakna eddig nagyobb méretű természetes üreget nem tárt fel.

N. A Badacsony barlangjai.

Szeptemberi alpintechnikai túránk során a hegy délkeleti oldalán 6, eddig nyilvántartásba nem vett hasadékbarlangot találtunk. Érdekességük, hogy a bazalt oszlopos elválása hozta létre őket. A hat üregből kettő jelentősebb méretű. A Badacsonyi bazalt-barlang 1,5 m széles, 6 m magas és 15 m hosszú, így a hegy és egyben a Tapolcai-medence környékének legnagyobb nem karsztos járata lett.

O. Egyéb objektumok

Terepbejárásaink során a Keszthelyi-hegység általunk kutatott részén két új barlangot regisztráltunk. Az egyik a Hársfa-lyuk-barlang, mely kisebb bontás után 8 m hosszú lett. További bontásra érdemes.

A másik új barlangra a Keserű-berek nevű völgy oldalában akadtunk. Ez tipikus kifagyásos üreg.

A Keserű-berek völgyfőjénél három töbröt találtunk. Ebből a legnagyobb hasonlít a fennsík többi berogyásához, ezért próbabontást végeztünk. Két méter mélységben összecementálódott rétegre akadtunk, ezért a munkát abbahagytuk. A másik két hely kisméretű, fejlődő víznyelőpont mindkettő alján kisebb lyukkal. Ezek bontását 1996-ban kezdjük meg.

II. Társulati élet:

A. Cholnoky-pályázat:

1995. telén legnagyobb feladatunk az előző évben elért eredmények megfelelő formában jelentéssé történő összeállítása volt. Az évközben végzett jelentős munka és a megfelelő dokumentálás, rögzítés, szerkesztés meghozta eredményét. A jelentés a pályázaton a tartalom elbírálása során a harmadik legjobb értékelést kapta.

B. Barlangnap, kutatótábor:

A csoportot csak néhány személy képviselte a barlangnap rendezvényein, a Társulati Kutatótáborban nem vettünk részt.

C. Társulati munka:

A nagy távolság miatt az MKBT napi munkájában rendszeresen részt venni nem tudtunk, de a fontosabb rendezvényeken képviseltettük a csoportot. A társulat munkájához szükséges anyagokat, jelentéseket rendszeresen eljuttattuk. A tagdíjat időben befizettük. Részt vettünk az Aggteleken megrendezett tudományos összejövetelen, ahol sikeres előadást tartottunk.

III. Csoportélet:

A. Összejövetelek:

A csoport az év folyamán rendszeresen tartott csoportgyűléseket, ahol elsősorban az elkövetkező időszak munkáinak egyeztetését végeztük el.

B. Képzés:

A csoporthoz kerülő új tagokat az alapfokú ismeretekre megtanítottuk. Több alkalommal kötéltechnikai képzést és alpintechnikai túrát szerveztünk. Az MKBT keretében szervezett tanfolyamon nem vettünk részt.

C. Kutatótáborok:

Ebben az évben csak egy kutatótábort szerveztünk. Ennek célja a Hordabarláng végpontjának vésése volt. A táborban három napon keresztül 7 fő vett részt.

D. Előadások:

Ismeretterjesztési céllal több diaképes előadást tartottunk általános iskolákban. Két alkalommal tartottunk nyílt barlangi ismeretterjesztő előadást.

A Kórház-barlangi kutatási anyagaink ismertetését végeztük el egy szakmai konferencián, Hévízen.

E. Vállalkozások:

Az év közben két alpintechnikai munkát vállaltunk a csoport működési feltételeinek előteremtése érdekében.

IV. Összefoglalás

A csoport 1995-ben megszokottan mozgalmas évet zárt. Kutatásaink során regisztráltunk 8 új barlangot, a különböző helyeken feltártunk 100 m új járatot. A kutatómunka kiegészült egy barlanglezárással, a Tavasbarlang vízintnövekedése miatt pedig "szegényebbek" lettünk egy barlanggal.

A kisebb feltárási eredményt ellensúlyoztuk a tudományos kutatások kiszélesítésével, ennek keretén belül foglalkoztunk:

a Tavasbarlang vízszinváltozásának regisztrálásával és elemzésével,
megkezdjük a vízminőségi vizsgálatok zárójelentésének írását,
folytattuk a radiológiai méréseket,
barlangklimatológiával,
mikológiával,
közetelemzéssel és több más munkával.

Továbbra is gyűjtjük a barlangjainkhoz kapcsolódó anyagokat, ezeknek egy részét a dokumentációs fejezetben be is mutatjuk.

A csoport rendszeres összejöveteleket tart, ezen kívül kiemelten foglalkozunk a kezdők oktatásával és rendszeresen tartunk ismeretterjesztő előadásokat. Országos rendezvényeken képviseljük a csoportot.

Gazdálkodásunk

Gazdálkodásunkra jellemző volt a szűkösség. A Munkatervhez készített előzetes költségvetés bevételei közül a legtöbbet nem realizálhattuk rajtunk kívül álló okok miatt.

A tervezett bevétel felét, 440 eFt-ot értünk el, melyből a Kórház-barlangi felügyeleti tevékenység és a vállalkozás 330 eFt volt. Ennek a tételnek jelentős anyag, eszköz, bér és járulék vonzata volt, így csoportcélra 30 eFt maradt.

A tagdíjak, a támogatások, az MKBT pályázati díj és a fenti összeg (140 eFt) kellett, hogy fedezze a barlanglezárás 30 eFt-os költségét és a működést. A jelentés elkészítése 10 eFt-ot emésztett fel, tehát a tényleges barlangkutatásra alig maradt valami.

II. Kutatási tevékenység

A.

Tavasbarlang

1.

A Tavasbarlangi kutatási engedély adatai

A Tavasbarlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

577-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai, morfológiai, klimatológiai, biológiai és hidrológiai kutatások, radioaktivitás-mérés

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 15.

A barlangban végzett kutatások

A Tavasbarlang kutatásában 1995-ben fordulat következett be. Amikor 1986-ban megkezdtek a kutatásokat, a vízszint erőteljesen csökkent. Ennek eredményeként 1990-ig a járatokat megnégyszereztek. Számos termet, folyosót és kuszodát tártunk fel. Itt most csak a legjelentősebb részeket említjük:

Maximum-ág,
Nautilus-ág,
Nagy-körjárat,
Nagy-termi ág,
Mikulás-ág.

Ezek felfedezése a vízszint csökkenése nélkül nem lett volna lehetséges. A különleges adottságot csoportunk lehetőségeihez mérten kihasználta.

Legutolsó jelentős feltárásunk a Mikulás-ág volt, 1994. decemberében. Ezt a feltárást 1995. márciusáig folytathattuk. Ekkorra a vízszint ugyanis már annyit emelkedett, hogy a bevezető szűk kuszoda (amelyikben a feltáráskor is volt víz) annyira feltelt, hogy a mögötte lévő termeket megközelíteni nem lehetett.

A rendelkezésre álló rövid idő alatt 400 m járatot tártunk fel, melynek nagyrészét fel is mértük. A poligonvázlatot az 1994. évi jelentés tartalmazta.

1995-ben a Plecotus teremből 60 m járatra leltünk, mely nyugati irányba haladt. A vége ellaposodott, de bonthatónak tűnt. A felfedezések bebizonyították, hogy a rendszer kiterjedése sokkal nagyobb lehet mint korábban feltételeztük. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy a nagyméretű folyosók termek előfordulása lényegesen kisebb a teljes területen, mint a látogatott részen. A forrás nagymennyiségű vize nem nagy járatokon áramlott, hanem kiterjedt labirintusrendszeren.

A vízszint növekedése lezárta a kutatásra alkalmas területeket, ezért sajnos ettől az évtől a feltárást be kellett fejeznünk.

Tudományos kutatási szempontból a barlang továbbra is érdekes terület. A legfontosabb feladat a vízszint változásainak megfigyelése lehet, ugyanis a Bakonyi Bauxitbánya Kft. tervezi a Malom-tó eredeti állapotának visszaállítását. Ez azt jelentené, hogy a természetes források, amik jelenleg külön elvezetőcsöveken duzzasztás nélkül juttatják vizüket a szabadba, a Felső-tó gátjának szintjére visszaduzzasztódna. Ennek következtében a rendszerben nem a természetes, hanem mesterséges szint alakul ki. Igaz, hogy ez a szint jelenti a csónakázási lehetőséget is.

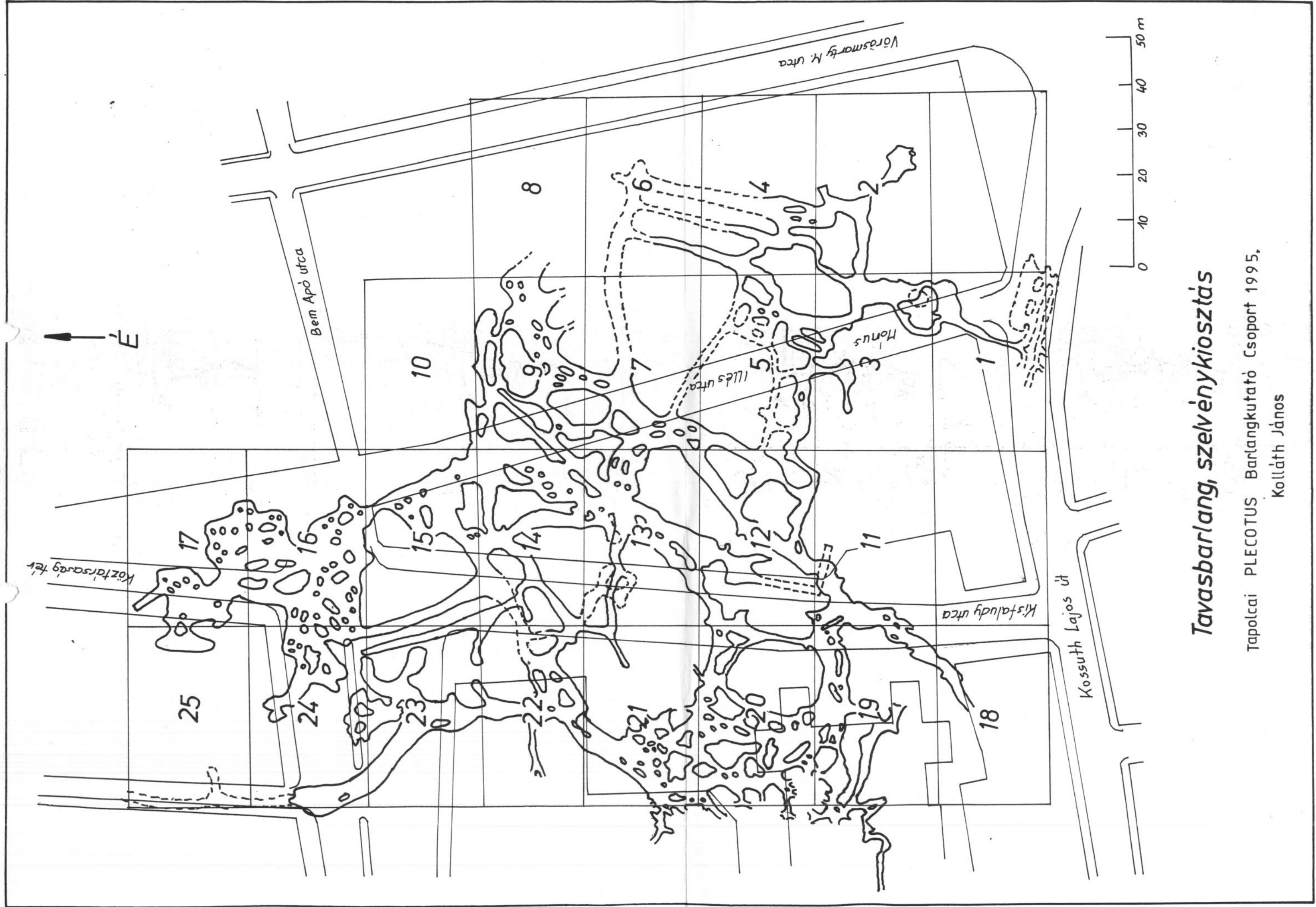
A barlang térképezése

A barlang térképezését helyszíni mérésekkel 1995.-ben már nem folytathattuk, hisz a bejárható részek adatfelvételezését 1994. végén befejeztük. Maradtak még ugyan kisebb szakaszok a Nagytermi-ágban és a Mikulás-ágban, de ezek megközelíthetetlenekké válásával felmérésükről végleg le kellett mondani.

A munka tovább folytatódott a rajzasztalon. A korábbi mérések feldolgozása jelenleg is folyamatban van. Ebből a munkából jelentésünkben alaprajzrészleteket közlünk, melyek az 1993-as és 1994-es jelentésben bemutatottak folytatását képezik.

A jól bevált gyakorlatnak megfelelően A3-as szelvényeken dolgozunk, melyekből a 18.-tól a 25.-ig terjedő részt közöljük. Ezen a járatokat M 1:100 léptékben rajzoltuk meg.

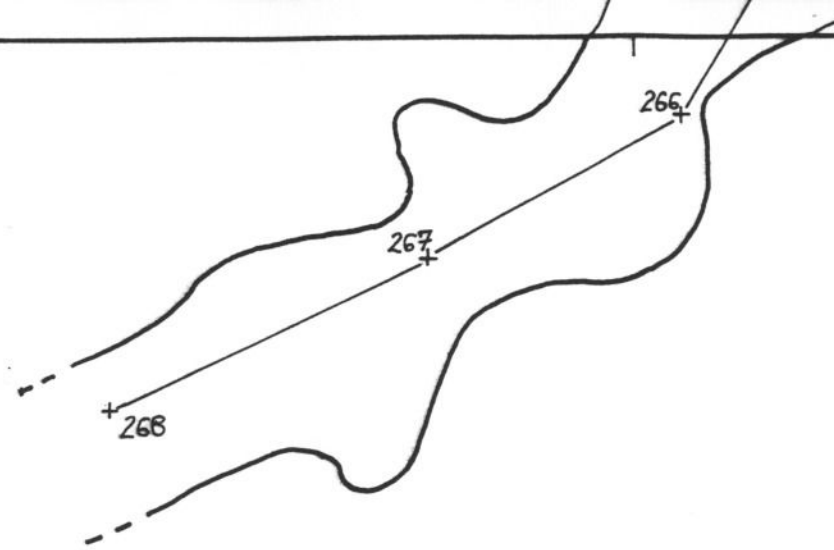
Külön szelvénykiosztó lapot is mellékelünk, hogy a térképrészletek azonosítása egyértelmű legyen.

Tavasbarlang, szelvénykiosztás

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport 1995.

Kolláth János

+

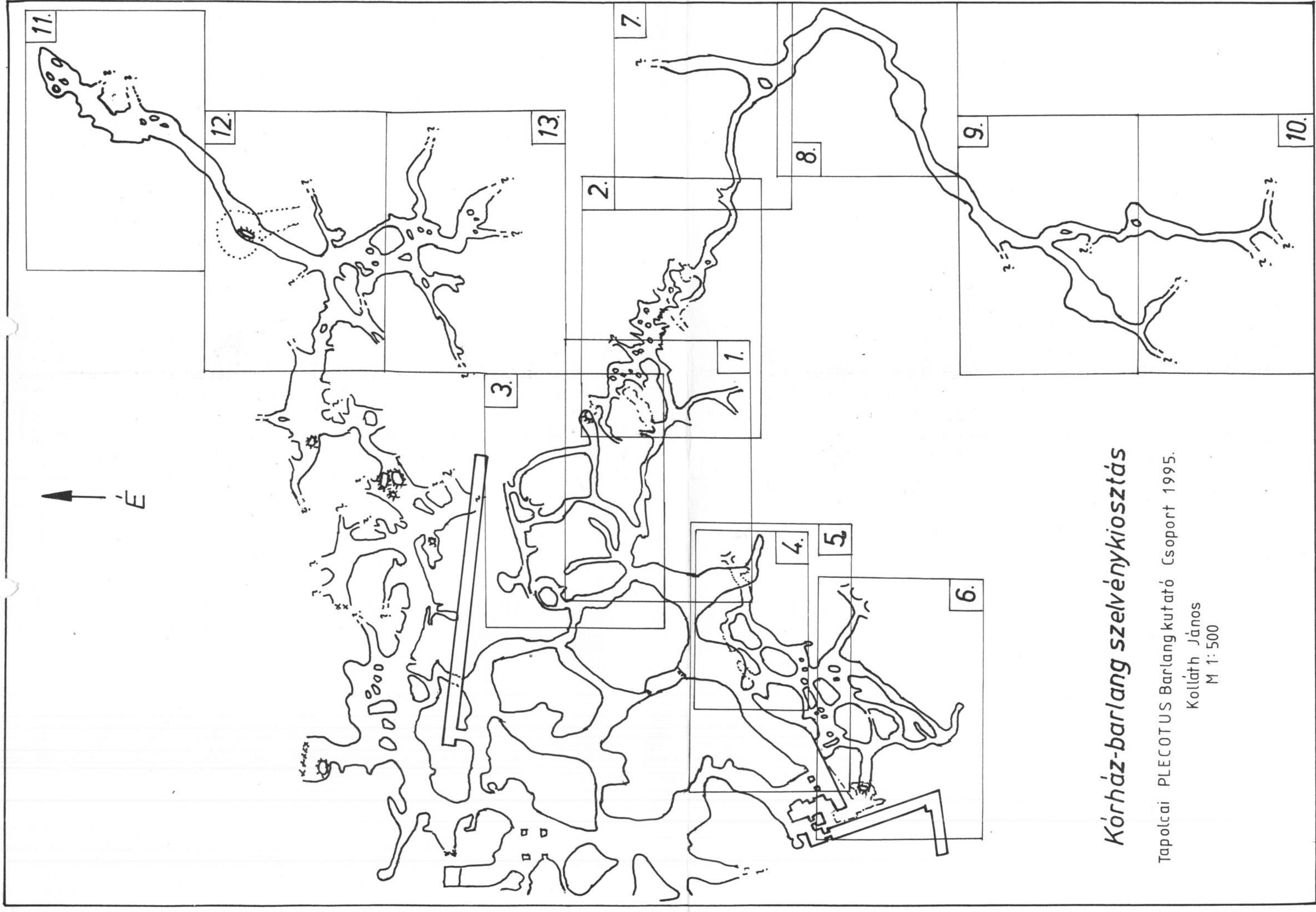
+

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M 1:100

18.

Tavasbarlang alaprajz

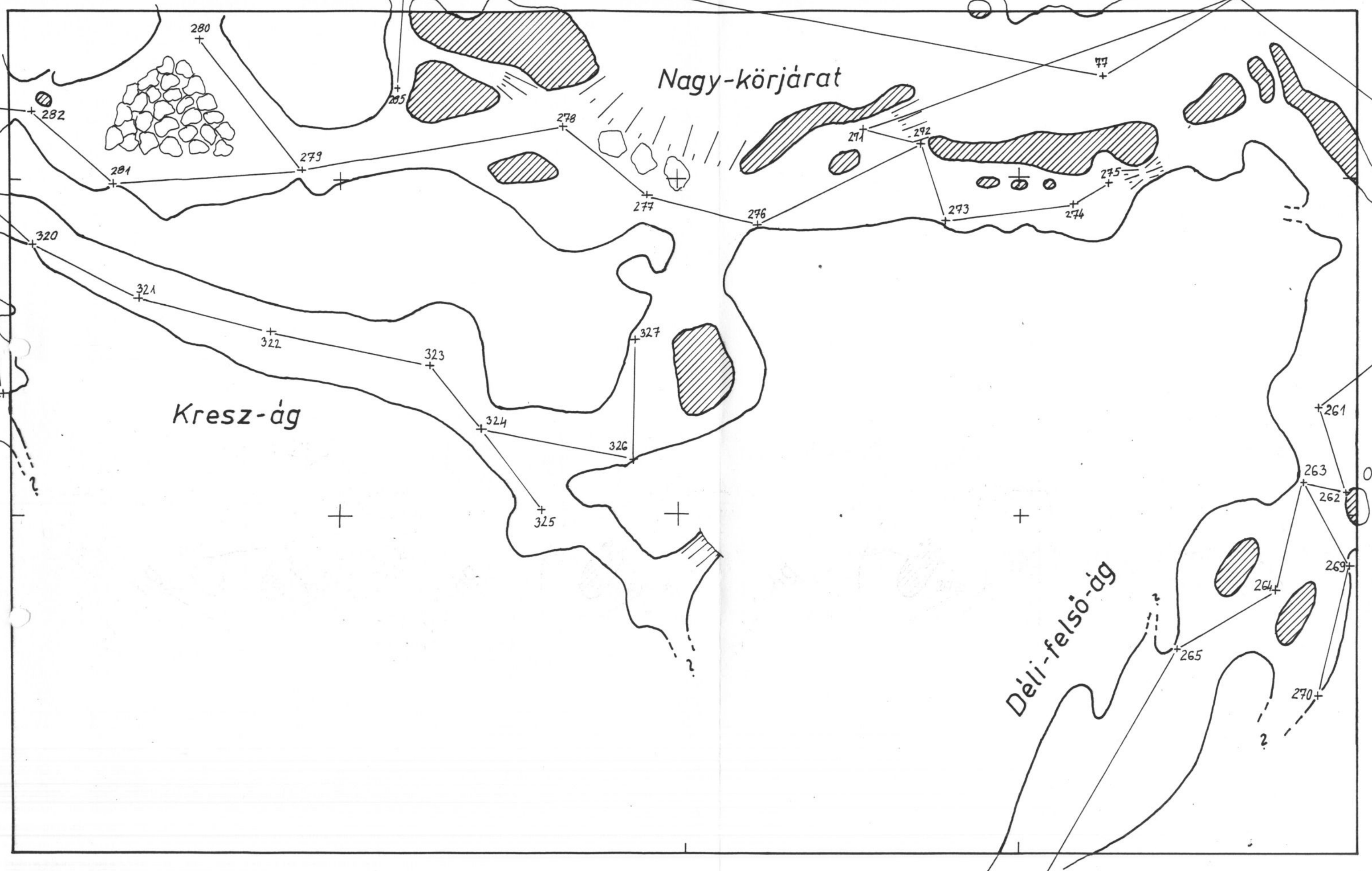

Kórház-barlang szelvénykiosztás

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport 1995.

Kolláth János

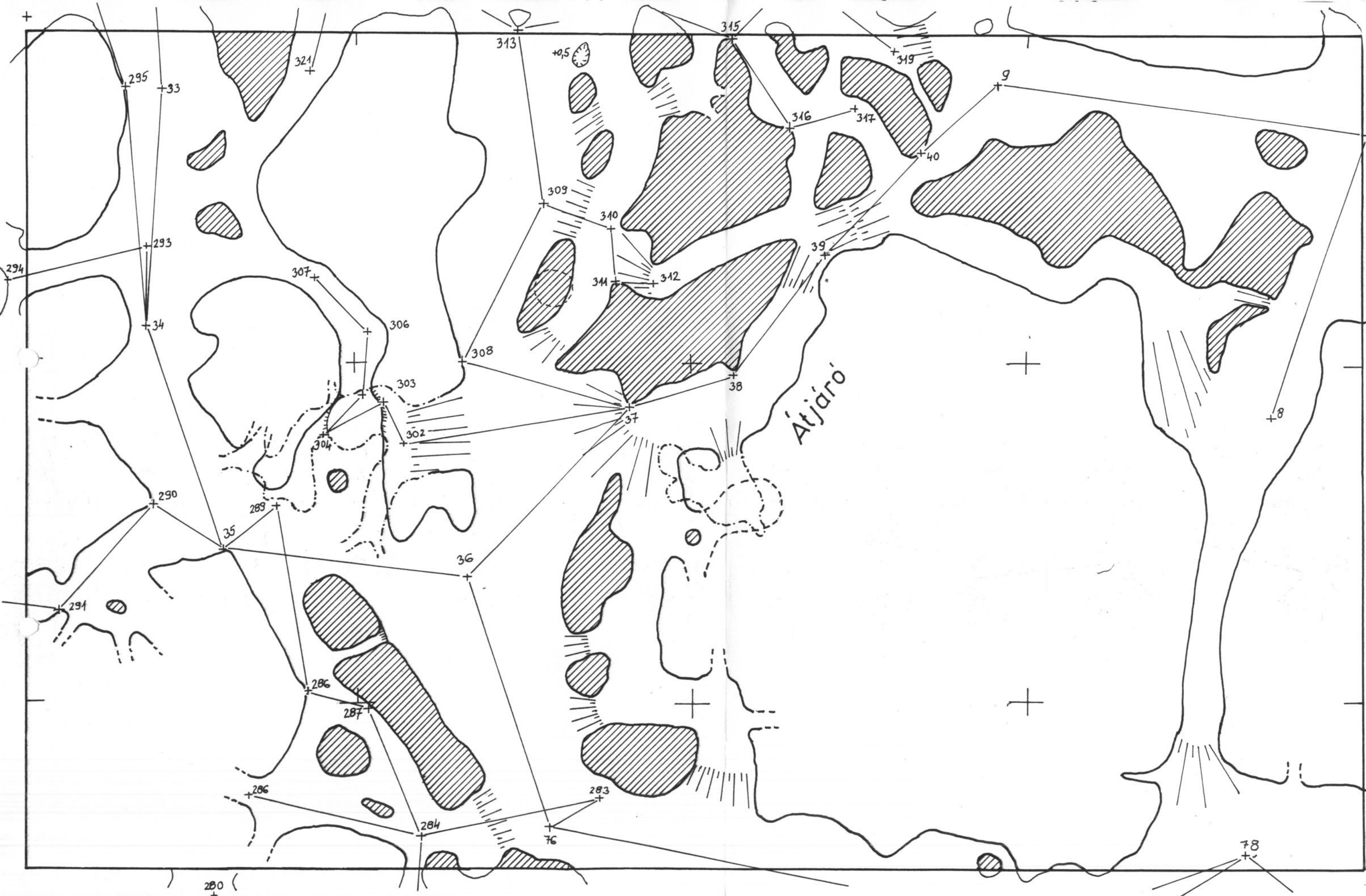
M 1:500

Tapolcai PLEOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M 1 100 19.

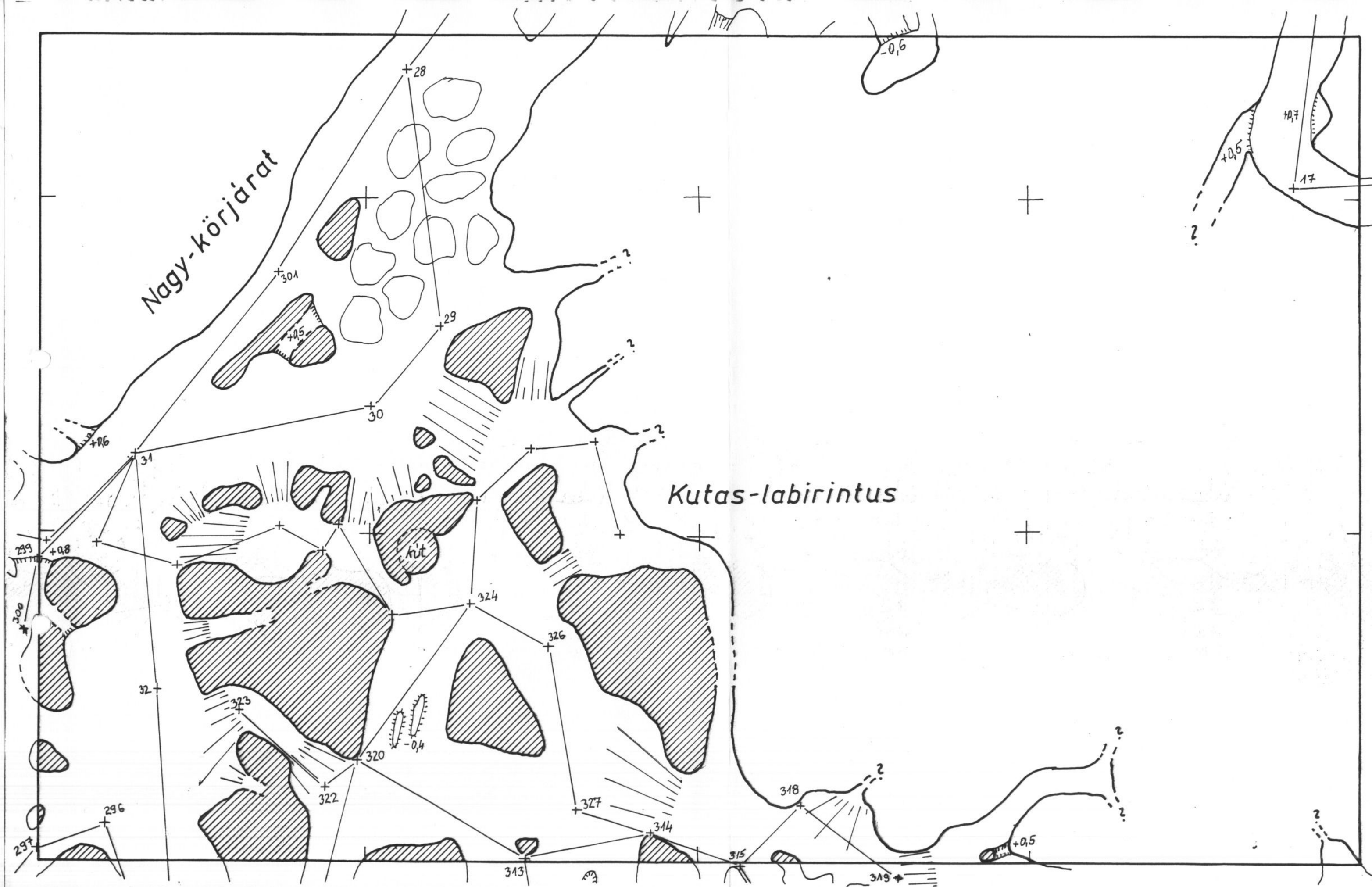
Tavasbarlang alaprajz

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
 Kolláth János 1995.

M 1:100 20.

Tavasbarlang alaprajz

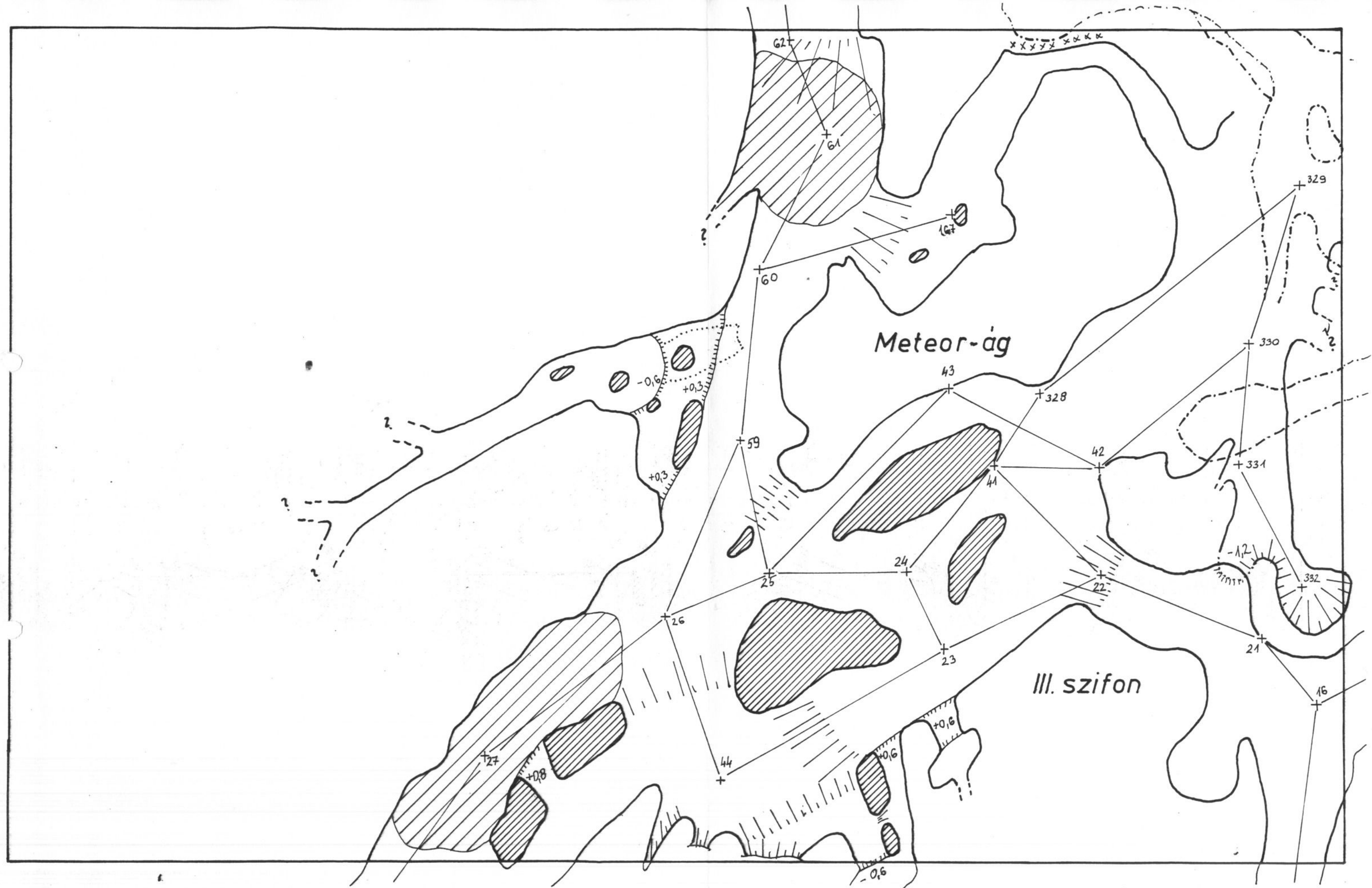

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
 Kolláth János 1995.

M 1:100

21.

Tavasbarlang alaprajz

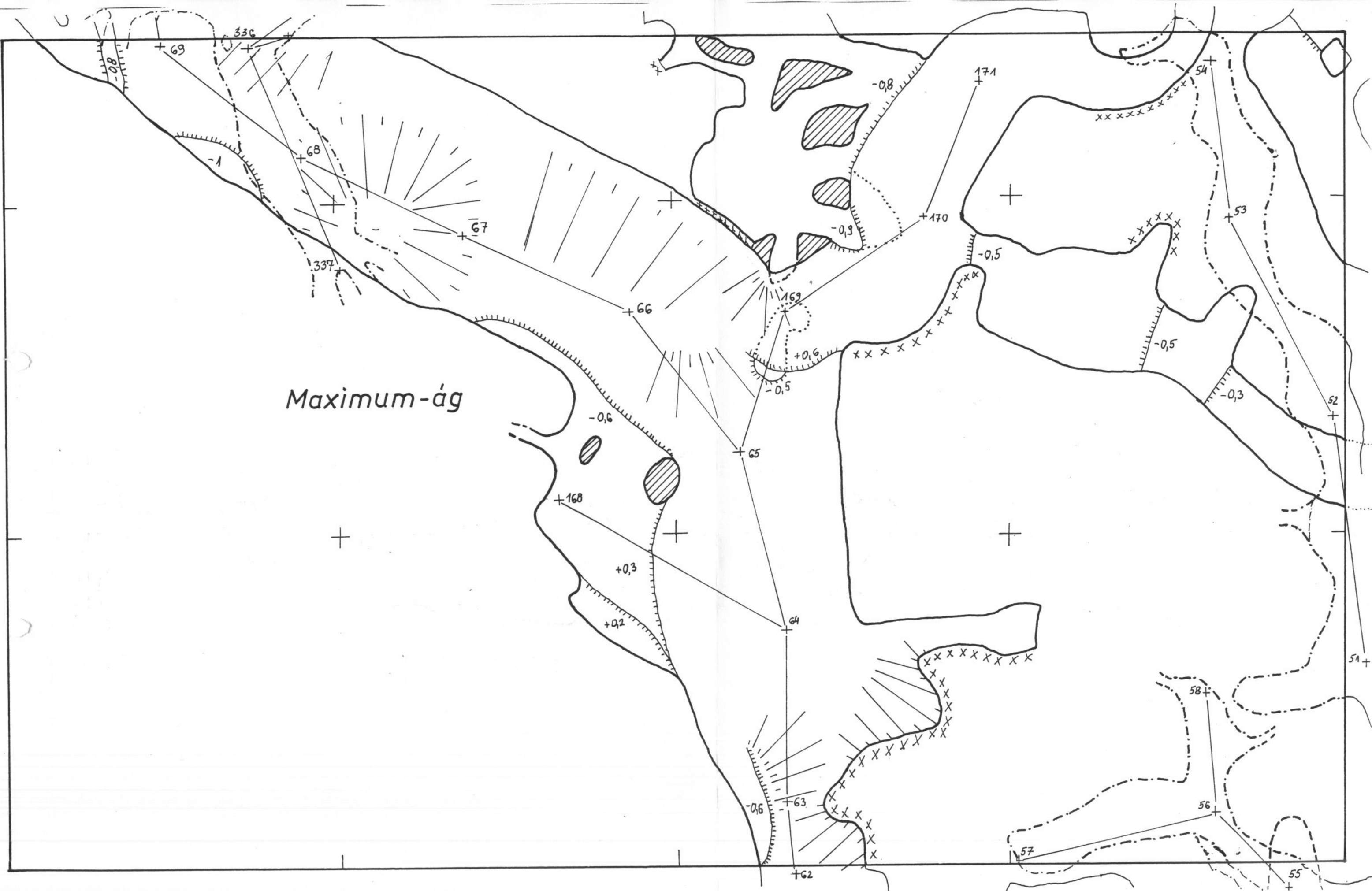

Tapolcai PLECOOTUS Barlangkutató Csoport
 Kolláth János 1995.

M 1:100

22.

Tavasbarlang alaprajz

Tapolcai PLEOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M 1:100

23.

Tavasbarlang alaprajz

Maximum-termi szifon

Nautilus-ág
nyugati rész

Maximum-terem

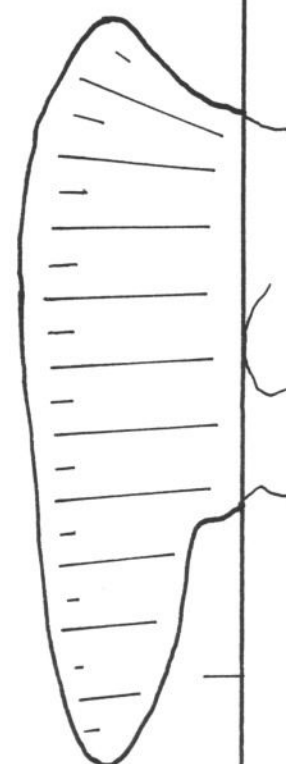
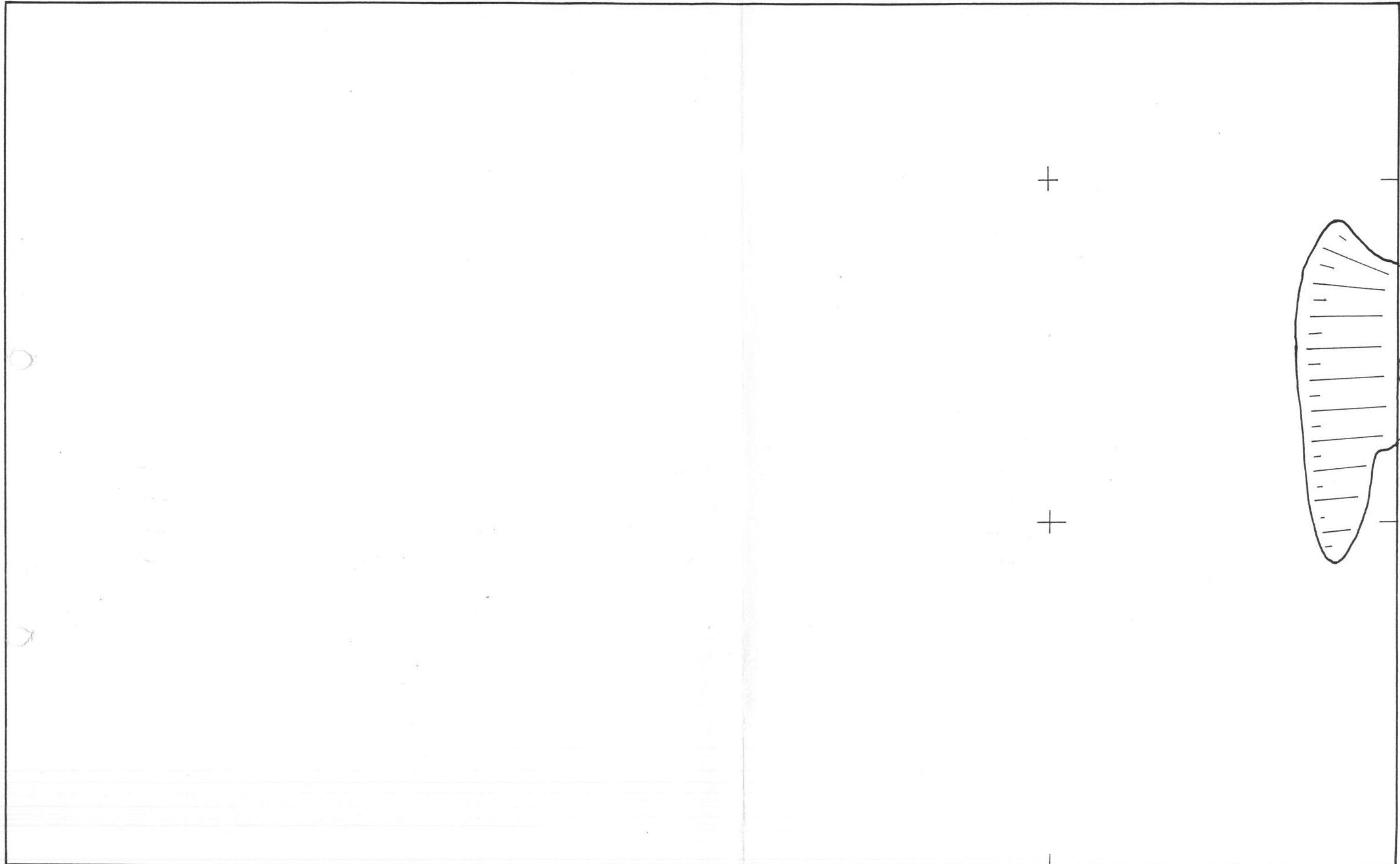
Maximum-termi felső szint

Tapolcai PLEOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M 1:100

24.

Tavasbarlang alaprajz

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M 1:100

25.

Tavasbarlang alaprajz

B.

Kórház-barlang

A Kórház-barlangi kutatási engedély adatai

A Kórház-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1994. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

260-15/94.

Témaköre:

barlangfeltárás, geológiai-, morfológiai-, klimatológiai-, biológiai-, hidrológiai-, térképezési-, és dokumentéúációs munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Kolláth János

Kutatásirányító:

Varga Miklós

Kibocsátás ideje:

1994. augusztus 17.

A barlangban végzett feltárások

A Kórház-barlang az egyik legrégebben kutatott barlangunk. Sajnos ebben az évben más munkák miatt itt csak keveset dolgoztunk. Jelentős felfedezést elérni nem tudtunk.

A barlang több pontján végeztünk bontást, de ezek rendre elakadtak. először a Tavas-ág labirintusában próbáltunk meg egy omladékot eltávolítani. Reméltük, hogy egy magasabb szintű járatrészebe juthatunk. A bontás helyét régebről ismertük, de eddig ott nem dolgoztunk.

Az agyagos omladék amelyet megbontottunk vékony és hosszú gyökereket tartalmazott, ezért bíztunk abban, hogy a felszint megközelítő részbe vezethet. A kitermelt törmelék szerencsére az egyik vakjáratban el tudtuk helyezni, így könnyen haladhattunk.

Egy méter kitakarítása után átlukadtunk a várt felsőbb szintű járatba. Rövidesen sikerült a lyukat járható méretűre tágítani. Amikor feljutottunk, lapos teremszerű részben találtuk magunk. Ebből látszatra két irányban vezetett folytatás, de mindkettő szűk volt. Az első bontását hamar befejeztük, mert az agyagfeltöltés járhatatlanul szűk sziklanyíláshoz vezetett, amely teljesen feltöltött volt.

A másik járatban többszerencsével jártunk. Itt egy agyagszűkület kibontása után lapos járat látszott. 5 m-t tudtunk továbbkúszni, amikor ellaposodott és egy kőlap zárta el. A kő kibontása után a felfedező út a végére ért. Visszajutottunk a Fehér-kürtő már korábban ismert felső szintjére.

Ez a munkahely 10 m-rel növelte a barlang hosszát.

A következőbontási hely a Tavas-ág első szakaszában volt. Egyik északi oldalág szűkületét kitakarítva jutottunk előbbre. A biztató járat kettéágazott. A szűkebb agyagfeltöltéses, a tágasabb kötőrmelékes volt. A kötőrmelék kibontása után széles, lapos részbe értünk, mely az ág egy másik északi leágazása volt. A talált körjárat hossza 8 m lett.

Az agyagos oldalág bontását is megkezdtük. Ebben 3 m-t haladtunk előre, de itt már a szikla is annyira elszűkül, hogy a továbbjutásnak nem láttunk reális lehetőségét.

A harmadik munkahely a Tavas-ág végpontja volt. Innen indul egy felső szint, melynek a vége visszatér a főszintre. Ebben a kőomladékot takarítottuk, abban bíztunk, hogy a járat folytatását megtaláljuk. Sajnos a munkánk nem hozta meg a várt eredményt. Ezen a ponton nem jutottunk tovább.

A negyedik bontási hely a terápiás szakasz II. sz. fektetőjének omladékában volt. Feltételeztük, hogy a fúrásokkal korábban a nemrég épült belgyógyászat alatt kimutatott üreg erről a pontról elérhető. A végponton szálkőben találtunk egy 15 cm átmérőjű lyukat. Bevilágítva folytatás látszott és némi bővülés.

Úgy véltük, a mellette található omladékban könnyebben továbbjuthatunk, mint a szikla vésésével. Megkezdjük az omladék takarítását. Ez elég könnyen ment, mert viszonylag aprók voltak a kövek és a nagyobb darabok is könnyen törtek. Összesen mintegy egy köbméter omladékot mozgattunk meg. Ezalatt a járatban kisebb kiöblösödés is volt. Összesen 3 m-t haladtunk. Ekkorra feltöltöttük a közeli depóhelyet, ezért a munkát félbeszakítottuk.

A folytatást jövőre tovább bontjuk, hisz eddig nem sikerült egyértelműen eldönteni, hová vezet a járat és a változatlan körülmények is biztatóak. Egyedül a depók kiürítését kell megoldani.

A terápiás szakasz egyik oldalágában is megpróbálkoztunk a továbbjutással. Itt agyagot és kőtörmelékét takarítottunk ki. Egy részét a lejtaknához eltalicskáztuk. A korábban említett belgyógyászat alatt kimutatott üreg elérése volt a célunk. Sajnos 2 m után itt is be kellett fejezni a munkát.

Ebben a barlangban még egy helyen dolgoztunk. Ez a macska-ág jobboldali végpontja volt. Itt egy lapos, homokkal feltöltött járatot takarítottunk. Érdekessége, hogy ez közelíti meg legjobban a Tavasbarlang Maximum-termét.

Itt a nehézséget a megközelítés körülményessége és a járat szűk volta okozta. A végponton mindössze 10 cm-es lapos rés látszott. A homokot zsákokban kb. 15 m-re kellett visszazállítani, mert itt volt csak elegendő hely a tárolásra. A bontást több alkalommal folytattuk, a munka végére 5 m-rel jutottunk közelebb a két barlang összekötéséhez.

A munkahely felhagyására az készített, hogy a homokot egy helyen szálkőszűkület váltotta fel, melynek vésésével nem boldogultunk. Reményt ad az, hogy mögötte viszont tágul a rés és talán járható méretű keresztjárat is látszik.

Takarítás

Az év szeptemberében a kórház vezetésével egyeztetve rekonstrukciós munkába kezdtünk. A barlang átvételekor a Barlangtani Intézet szakembereivel történt közös helyszíni szemle során megállapítottuk, hogy a feltételezhetően 1943-ban készített téglá elválasztó falak nagyban rontják a barlang esztétikáját. Idegen beavatkozásnak tekinthetők, az eredeti állapot visszaállítása mindenképp indokolt.

Az 1987-90-es lejtakna rekonstrukció során beépítettek egy BV-IV típusú vitlát. Akkor a törmelék kiszállítására és a falazóanyag leszállítására használták. Ezt átvizsgálva, kijavítva újra üzembe helyeztük.

Az üzem behelyezéshez és a biztonságos munkához indításjelzőt készítettünk, melyet fixen bekábeleztünk a lejtaknába. Mint később kiderült, nagy szolgálatot tett. A közel tíz évig az időjárásnak kitett drótkötél többször elszakadt.

A munkát a lejtakna közelében található teremben és az ebből kivezető Légvágtában végeztük. Először a terem elejében található kőből épített párkányokat bontottunk szét és juttattuk a felszínre. Ezt a terem másik részében lévő téglafalak szétverése követte. Ezek a fülkék valamikor WC és öltözőfülkék voltak.

Ezeknek a falaknak a szétverése könnyen ment. Egysoros téglából készültek. Nehézséget csak a tetejére helyezett betonkoszorúk széttörése jelentett. A kitermelt hulladékot a lejtakna alá talicskáztuk, ahol ismét át kellett mozgatni, a csillébe át kellett lapátolni.

Ezt egy 60 cm vastag légófal szétverése követte. Ehhez olyan szilárdságú habarcsot használtak, hogy inkább a téglák törtek, pedig azok is a keményebb fajtából (kéménytégla) voltak. A munka nagy részét kézi erővel végeztük. Leghatásosabb szerszámnak a "Samu" (öt kilós kalapács) bizonyult.

Ebben a beton is keményebb volt, ráadásul vasalást is kapott. A szétveréssel egy időben a talicskázás és a csillézés is folyt. Egy-egy munkaalkalommal 6-8 fő dolgozott.

Az első légófal szétverését törmelékiszállítás követte. Ismeretlen okból a járat kisebb leágazásait a falazások során feltöltötték omladékkal, majd betonozott mészkőfalat emeltek eléjük. Ezek kibontása, kitakarítása is kemény feladat volt.

A kemény téli hideg beállta előtt még egy légófalat bontottunk szét. ez kissé könnyebben ment mint a korábbi. Ehhez kötömböket is használtak, melyeknek szilárdsága kisebbnek bizonyult a téglától és a habarcsétól.

Egyéb munkák

Az eddig felsoroltakon kívül további munkákat is végeztünk a barlangban. Ezek közül csak a legfontosabbakat említjük meg. Ezek egy része az 1994. szeptemberében kezdődött sebészeit épület alapozási munkáival egy időben kezdődött vizesedési folyamat megfigyeléséhez és okainak kereséséhez kapcsolódik.

A vizesedés (csöpögés) erősödése az év elejére komoly méreteket öltött. Két helység alkalmatlanná vált a terápiás tevékenységre. A folyamat okainak vizsgálata kapcsán elkészítettük a barlang rétegeinek csapás- és dőlésvizsgálatát. A kapott adatokat a szakvélemény mellékletét képező térképen ábrázoltuk. (Ezt csak az 1996. évi munkáról szóló jelentésben tudjuk csak közölni.)

A vizsgálat alapján megállapítottuk, hogy a rétegek átlagos dőlése megegyezik a felszín átlagos dőlésével, mely 12° -os és Dny felé mutat. Természetesen kisebb helyi eltérések mutatkoztak. Ezt a szakvéleményt a kutatási fejezetben bemutatjuk.

A vizsgálat alátámasztásaként a beépített közethorgonyokat hidraulikus terheléspróbának vetettük alá. Megállapítottuk, hogy a barlang termei biztonságosak, omlásveszély nem áll fenn.

A kórház külső szakértő bevonását is szükségesnek tartotta, aki szakvéleményében az általunk készített anyagra alapozva szintén nem tudta megállapítani a csöpögés egyértelmű okát. Ehhez a szakvéleményhez kénytelenek voltunk kiegészítéseket fűzni, mert több pontatlanságot és helytelen állítást tartalmazott.

Ezek mellett segítőként részt vettünk a nyomdetektoros radonkoncentráció-mérésekben, továbbá az OSSKI helyszíni illetve egyéni dozimetriai méréseiben.

Októberben új vizsgálatssorozatot kezdtünk a barlangi gombaflóra meghatározására. Kíváncsiak voltunk, vajon a felszínről mi jut le a barlangi légtérbe és esetleg ezek hogyan módosulnak, hogyan alkalmazkodnak ehhez az élettérhez. Mivel az év folyamán még csak két mintavétel volt, a meghatározás is a kezdeteknél tart, komoly eredményt közölni nem tudunk.

A vizsgálat rendelkezésre álló adatait szintén a tudományos munkákat bemutató fejezetben közöljük. Az első mérések után egyértelmű volt, hogy a barlangban a szokásos értékeknél lényegesen magasabb a spórák és gombák száma. Ez azért fontos, mert a terápiás tevékenységet ezek allergén hatásuk miatt hátrányosan befolyásolhatják.

Az év végén füstnyomjelzéses vizsgálatot hajtottunk végre, melynek eredményét szintén a tudományos kutatás című fejezetben közöljük.

Térképezés

A barlangról már korábban is rendelkezésre állt alaprajz. Ennek egy részét - a terápiás szakaszt (régí részek) - a Bakonyi Bauxitbánya Vállalat mérnöksége készítette. Ez a térkép használhatóság szempontjából hiányos. A mérések pontosak, az akkor elhelyezett pontokat mi is felhasználjuk, de az alaprajz megrajzolásakor csak a talp vonalát vették figyelembe, így a termék tényleges alakja gyakran eltér a megrajzolttól. Az oldalágakat, ahol a teodolitos mérések nem voltak elvégezhetők, csak közelítőleg ábrázolták.

Ezeknek az oldalágaknak a felmérését elvégeztük, az alaprajzot a helyesbítésnek megfelelően kiegészítettük. A teljes alaprajzot A3-as szelvényekre bontva fogjuk a későbbi években közölni.

Ezeken a helyeken kívül további két terület mérésével foglalkoztunk. Mindkettőt régi tartozásnak tekintettük, hisz a járatokat már 1986-87-ben megtaláltuk.

Először a Tavas-ág labirintusában mértünk. Ez többszöri nekirugaszkodást igényelt egyrészt a bonyolult alaprajz és hosszabb felméréndő szakasz, másrészt a szűk és meglehetősen kellemetlen járatok miatt.

Annak a szakasznak három folytatását még nem fejeztük be. Ezek: az Egérfogó, a Kulcslyuk és a Fehér-kürtő felső szintje, melyen kisebb előrejutást értünk el a feltárás során. A nevek alapján elképzelhető, miért nem látogatjuk a járatokat évi egy-két alkalomnál többször.

Felmértük a Tó járatszintjét is. Erre azért volt szükség, mert a vízszint emelkedésével egyre nehezebbé vált volna az elérése. Egyes részei így is csak úszva voltak megközelíthetők.

A jelentésünkben a Tavas-ág térképének nagy részét közöljük, mely M 1:100-as léptékben 3 db A3-as szelvényre fért rá. A szelvények elhelyezését a szelvénykiosztó térkép könnyíti meg. Ugyanezen a térképen lehet azonosítani a Macska-ág kiegészített térképét is. Ennek legtöbb mérését még az 1994-95-ös télen végeztük, de az előző évi jelentésbe nem kerülhettek be.

A méréseket minden lehetséges esetben függőkompasszal, fokívvel és mérőszalaggal végeztük. Alárendelt és szűk helyeken előfordult kézikompasszos mérés is.

A felmért szakaszokról mérési táblázatot és poligonvázlatot közlünk.

5.1
Térképezési táblázat
II. termi oldalág

Alappont jele:	0
Xo	0
Yo	0
Zo	0

Jel	L	Fi	Alfa	Xr	Yr	Zr	Xa	Ya	Za
1	4,58	0,0	199,0	-4,33	-1,49	0,0	-4,33	-1,49	0,0
2	6,23	0,0	133,0	-4,25	4,56	0,0	-8,58	3,07	0,0
3	2,51	0,0	220,0	-1,92	-1,61	0,0	-10,50	1,45	0,0
4	1,67	0,0	188,0	-1,65	-0,23	0,0	-12,16	1,22	0,0

5.2
Térképezési táblázat
lift előtti terem

Alappont jele:	27
Xo	0
Yo	0
Zo	124,89

Jel	L	Fi	Alfa	Xr	Yr	Zr	Xa	Ya	Za
1	3,50	18,0	288,0	1,03	-3,17	1,08	1,03	-3,17	125,97
2	5,08	0,0	260,0	-0,88	-5,00	0,00	0,15	-8,17	125,97
3	3,61	-16,0	233,0	-2,09	-2,77	-1,00	-1,94	-10,94	124,98
4	1,77	-3,0	291,0	0,63	-1,65	-0,09	-1,31	-12,59	124,88
5	1,18	-5,0	315,0	0,83	-0,83	-0,10	-0,48	-13,42	124,78
6	1,86	90,0	0,0	0,00	0,00	1,86	-0,48	-13,42	126,64
7	2,93	8,0	5,0	2,89	0,25	0,41	2,41	-13,17	127,05

5.3
Térképezési táblázat
téglafal mögötti járat

Alappont jele: 21
 X_0 0
 Y_0 0
 Z_0 123,99

Jel	L	Fi	Alfa	X_r	Y_r	Z_r	X_a	Y_a	Z_a
1	3,54	16,0	2,0	3,40	0,12	0,98	3,40	0,12	124,97
2	2,08	3,0	125,0	-1,19	1,70	0,11	2,21	1,82	125,07
3	2,84	0,0	39,5	2,19	1,81	0,00	4,40	3,63	125,07
4	2,22	13,0	324,0	1,75	-1,27	0,50	6,15	2,36	125,57
5	1,06	48,0	45,0	0,50	0,50	0,79	6,65	2,86	126,36
6	2,32	40,0	32,0	1,51	0,94	1,49	8,16	3,80	127,85

5.4
Térképezési táblázat
Macska-ág bejárata mellett

Alappont jele: 20
 X_0 0
 Y_0 0
 Z_0 124,79

Jel	L	Fi	Alfa	X_r	Y_r	Z_r	X_a	Y_a	Z_a
1	5,54	12,5	189,5	-5,33	-0,89	1,20	-5,33	-0,89	125,99
2	5,39	3,0	183,0	-5,38	-0,28	0,28	-10,71	-1,17	126,27
3	4,23	4,0	147,0	-3,54	2,30	0,30	-14,25	1,12	126,57
4	2,00	6,0	61,0	0,96	1,74	,21	-13,28	2,86	126,78
5	4,54	0,0	107,0	-1,33	4,34	0,00	-14,61	7,21	126,78
6	2,35	0,0	85,0	0,20	2,34	0,00	-14,41	9,55	126,78

5.5
Térképezési táblázat
Tavas-ági labirintus

Alappont jele: 61
 X_0 0
 Y_0 0
 Z_0 0

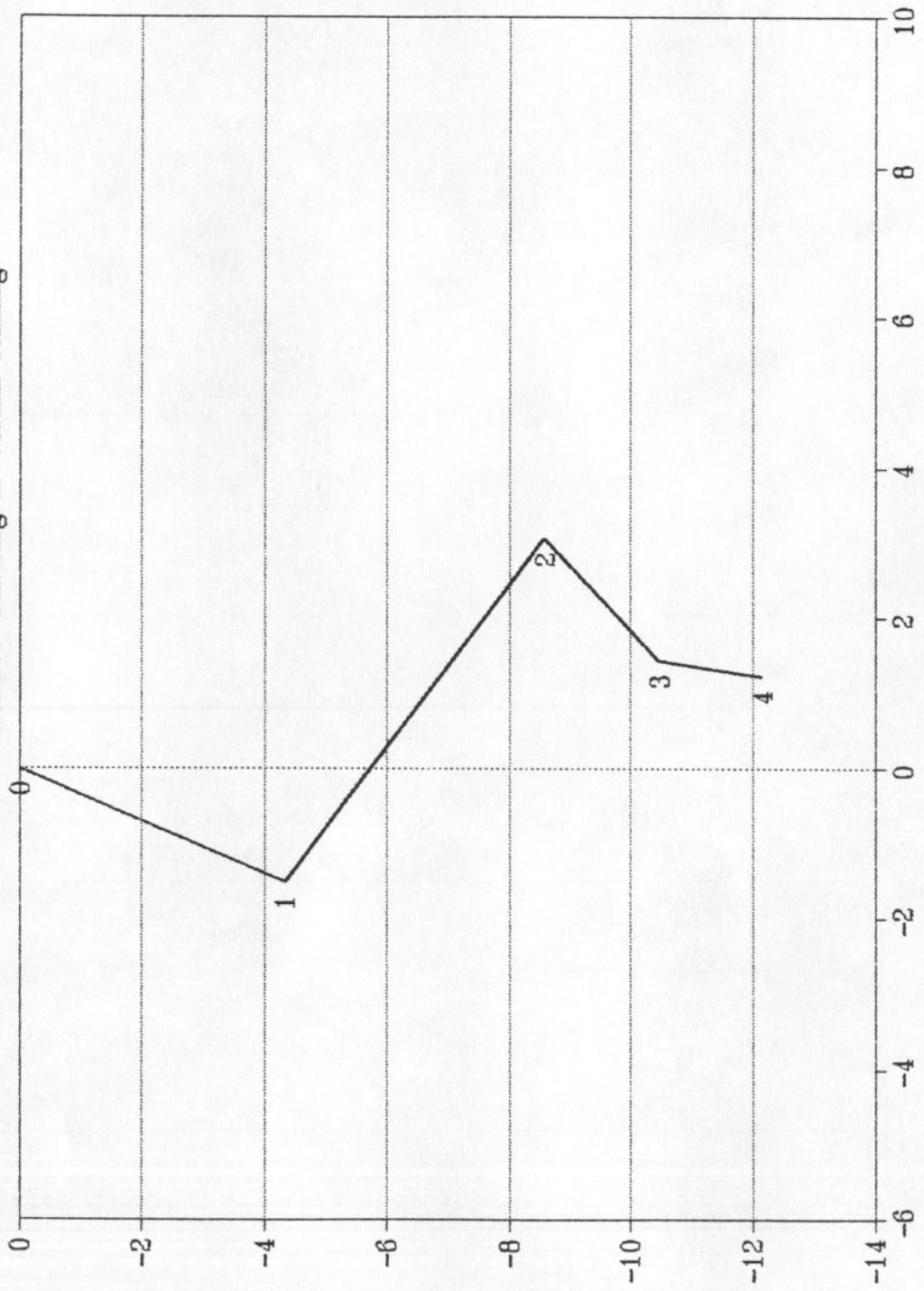
Jel	L	Fi	Alfa	X_r	Y_r	Z_r	X_a	1. oldal	
								Y_a	Z_a
60/A	2,77	0,0	171,0	-2,73	0,43	0,00	-2,73	0,43	0,00
1	1,90	-6,0	182,0	-1,88	-0,07	-0,20	-4,61	0,37	-0,20
1/A	2,42	15,0	354,0	2,32	-0,24	0,63	-2,29	0,12	0,43
1-ről									
1/1	2,79	15,0	62,0	1,27	2,38	0,72	-3,35	2,75	0,52
1/2	2,11	0,0	135,0	-1,49	1,49	0,00	-4,84	4,24	0,52
1/1-ről									
1/3	4,50	2,5	70,0	1,54	4,22	0,20	-1,81	6,97	0,72
1-ről									
2	2,44	2,0	171,0	-2,41	0,38	0,09	-7,02	0,75	-0,11
2/1	1,61	0,0	97,0	-0,20	1,60	0,00	-7,22	2,35	-0,11
2/2	4,00	0,0	136,0	-2,88	2,78	0,00	-10,10	5,12	-0,1
2-ről									
3	4,42	-1,5	210,0	-3,83	-2,21	-0,12	-10,85	-1,46	-0,23
3/1	2,70	-5,0	104,0	-0,65	2,61	-0,24	-11,50	1,15	-0,46
3-ről									
4	2,89	0,0	154,0	-2,59	1,26	0,00	-13,44	-0,20	-0,23
5	0,65	90,0	0,0	0,00	0,00	0,65	-13,44	-0,20	0,42
6	2,26	-2,0	183,0	-2,25	-0,12	-0,08	-15,69	-0,31	0,34
7	2,28	-2,0	87,0	0,11	2,14	-0,78	-15,58	1,83	-0,44
7/1	2,57	5,0	62,0	1,20	2,26	0,22	-14,38	4,09	-0,21
7/2	4,10	0,0	315,0	2,90	-2,90	0,00	-11,48	1,19	-0,21
7-ről									
8	2,32	7,0	122,0	-1,22	1,95	0,28	-16,80	3,77	-0,16
8/1	1,33	-10,0	211,5	-1,11	-0,68	-0,23	-17,91	3,09	-0,39
8/2	1,70	0,0	174,0	-1,69	0,18	0,00	-19,60	3,29	-0,39
8/3	1,85	0,0	205,5	-1,67	-0,80	0,00	-21,27	2,47	-0,39
8/4	2,23	0,0	118,0	-1,05	1,97	0,00	-22,32	4,44	-0,39
8/5	4,00	0,0	120,0	-2,00	3,46	0,00	-24,32	7,91	-0,39
8/4-ről									
8/6	5,00	0,0	173,0	-4,96	0,61	0,00	-27,28	5,05	-0,39

Térképezési táblázat
Tavas-ági labirintus

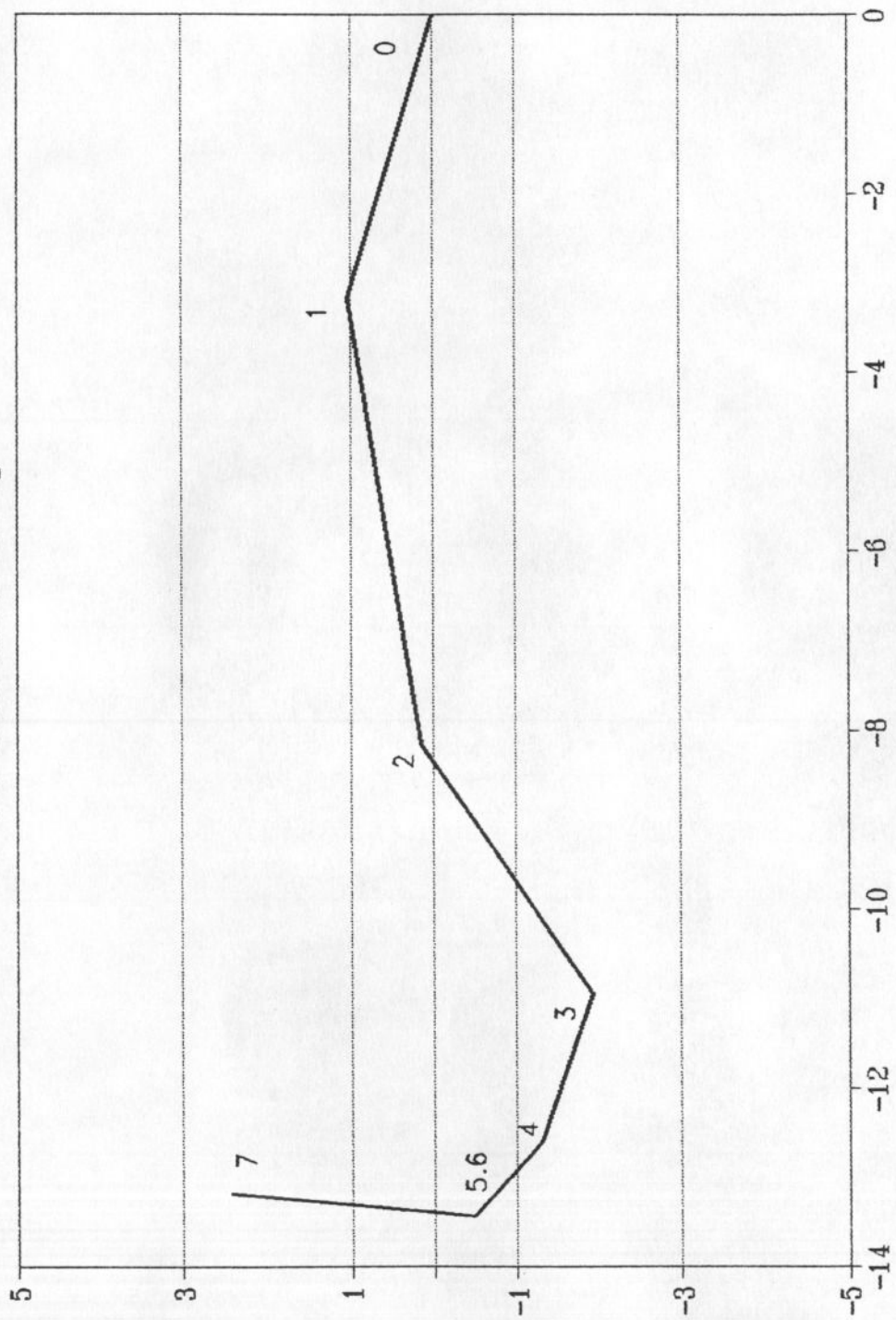
Alappont jele: 8
 Xo 0
 Yo 0
 Zo 0

Jel	L	Fi	Alfa	Xr	Yr	Zr	Xa	2. oldal	
								Ya	Za
9	2,15	0,0	58,0	1,14	1,82	0,0	-15,66	5,60	-0,16
9/1	3,00	0,0	0,0	3,00	0,00	0,0	-12,66	5,60	-0,16
9-ről									
10	3,39	0,0	186,0	-3,37	-0,35	0,0	-19,03	5,24	-0,16
9-ről									
11	1,53	0,0	127,0	-0,92	1,22	0,0	-16,58	6,82	-0,16
12	1,93	0,0	96,0	-0,20	1,92	0,0	-16,78	8,74	-0,16
6-ről									
13	1,62	0,0	251,0	-0,53	-1,53	0,0	-16,22	-1,85	0,34
14	1,70	0,0	215,0	-1,39	-0,98	0,0	-17,61	-2,82	0,34
14/1	1,38	0,0	127,0	-0,83	1,10	0,0	-18,44	-1,72	0,34
14/2	3,20	0,0	178,0	-3,20	0,11	0,0	-21,64	-1,61	0,34
14-ről									
15	1,45	0,0	264,0	-0,15	-1,44	0,0	-17,76	-4,26	0,34
16	0,59	0,0	12,0	0,58	0,12	0,0	-17,19	-4,14	0,34
17	2,95	0,0	248,0	-1,11	-2,74	0,0	-18,29	-6,88	0,34
3-ről									
18	2,38	0,0	325,0	1,95	-1,37	0,0	-8,90	-2,83	-0,23
19	1,10	0,0	271,0	0,02	-1,10	0,0	-8,88	-3,93	-0,23
20	0,88	0,0	246,0	-0,36	-0,80	0,0	-9,24	-4,73	-0,23
21	2,40	90,0	0,0	0,00	0,00	2,40	-9,24	-4,73	2,17
22	1,34	0,0	173,0	-1,33	0,16	0,0	-10,57	-4,57	2,17
22/1	1,66	0,0	350,0	1,63	-0,29	0,0	-8,93	-4,85	2,17
22/2	2,81	0,0	76,0	0,68	2,73	0,0	-8,25	-2,13	2,17
22-ről									
23	0,84	90,0	0,0	0,00	0,00	0,84	-10,57	-4,57	3,01
24	2,00	0,0	76,0	0,48	1,94	0,0	-10,08	-2,63	3,01
25	2,22	0,0	115,0	-0,94	2,01	0,0	-11,02	-0,61	3,01
26	1,95	0,0	126,0	-1,15	1,58	0,0	-12,17	0,96	3,01
27	2,04	0,0	250,0	-0,70	-1,92	0,0	-12,87	-0,95	3,01

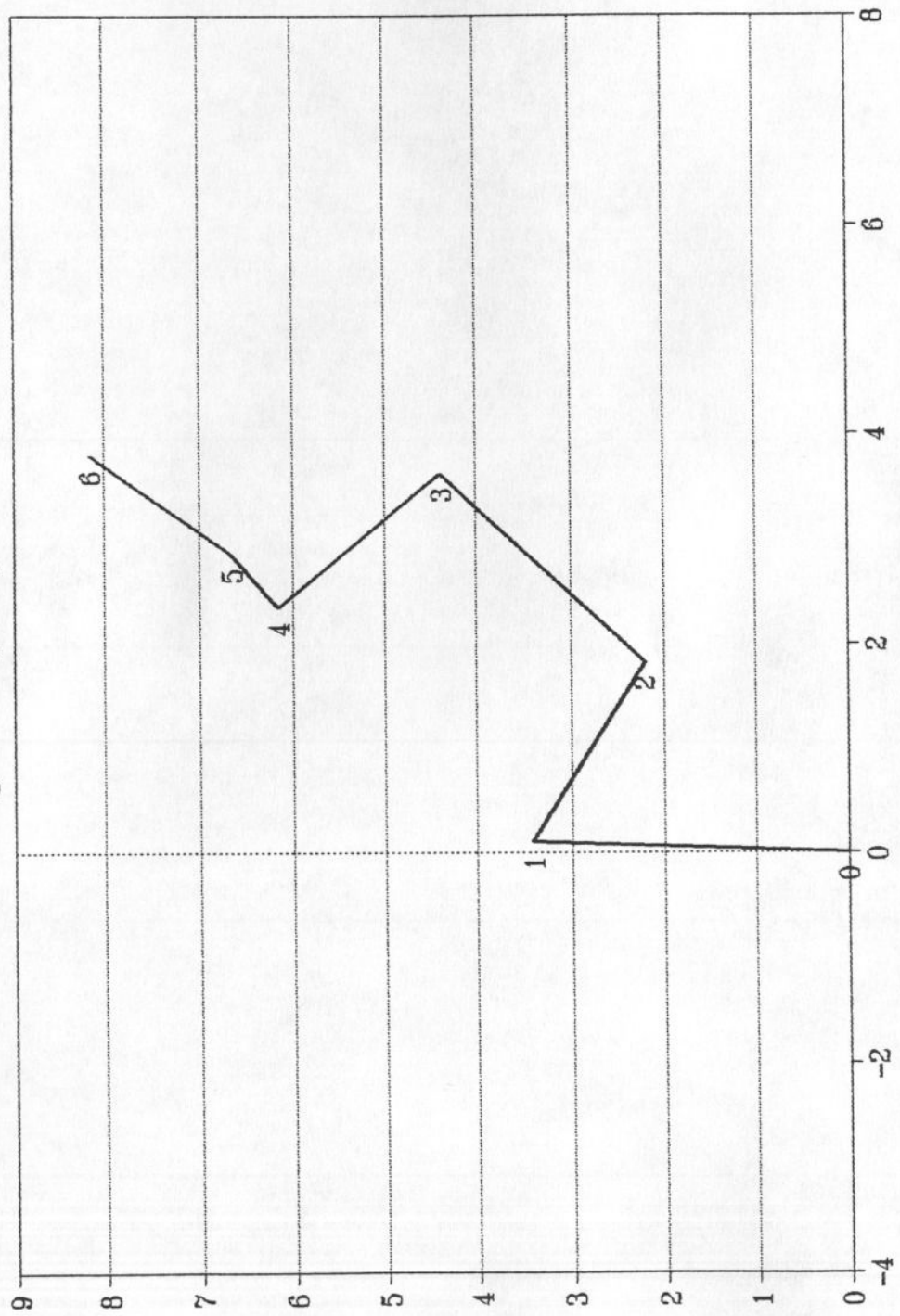
Kórház-barlang II termi oldalág

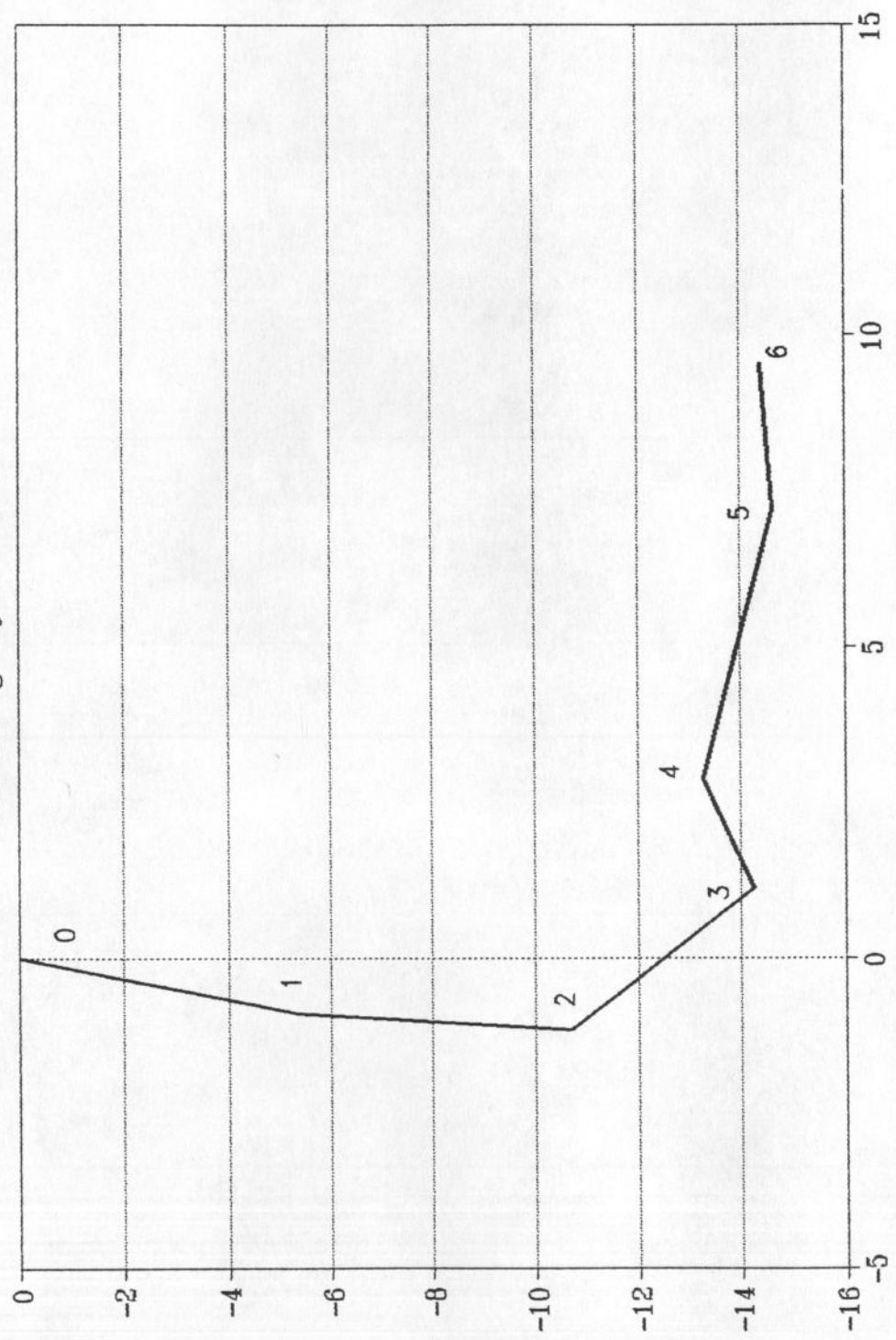
Kórház-barlang
lift előtti terem oldalága

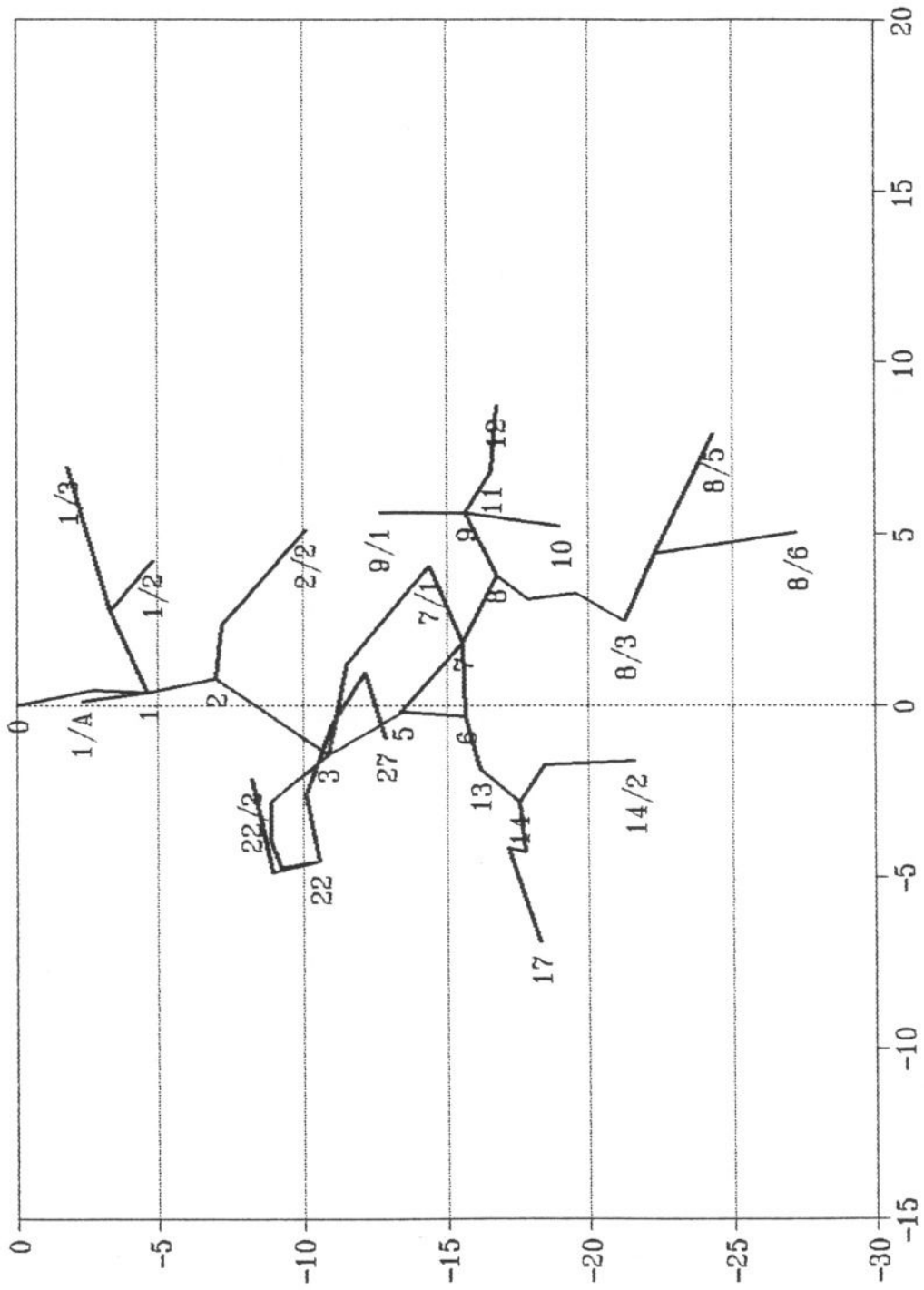
Kórház-barlang
téglafal mögötti járat

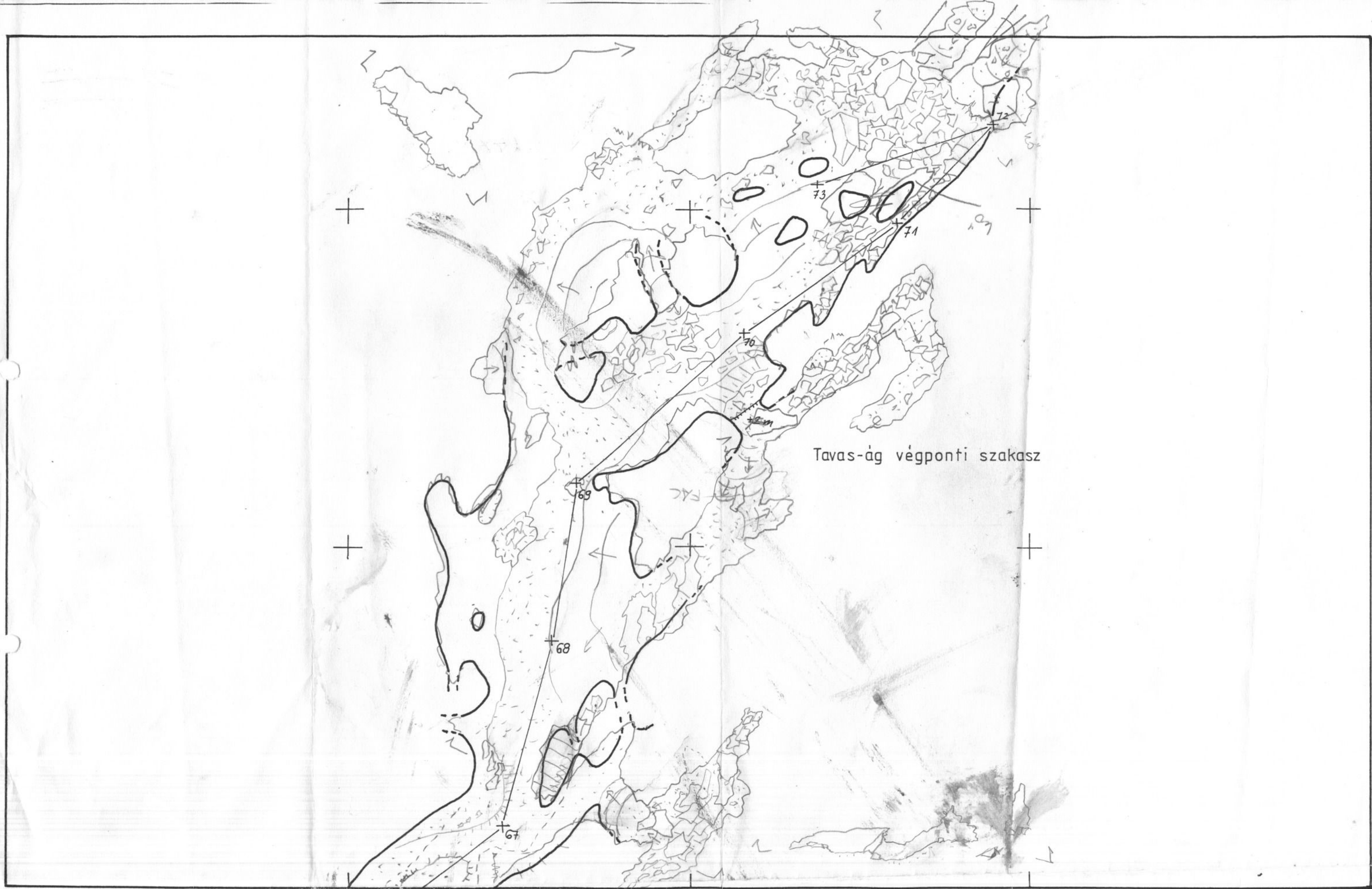

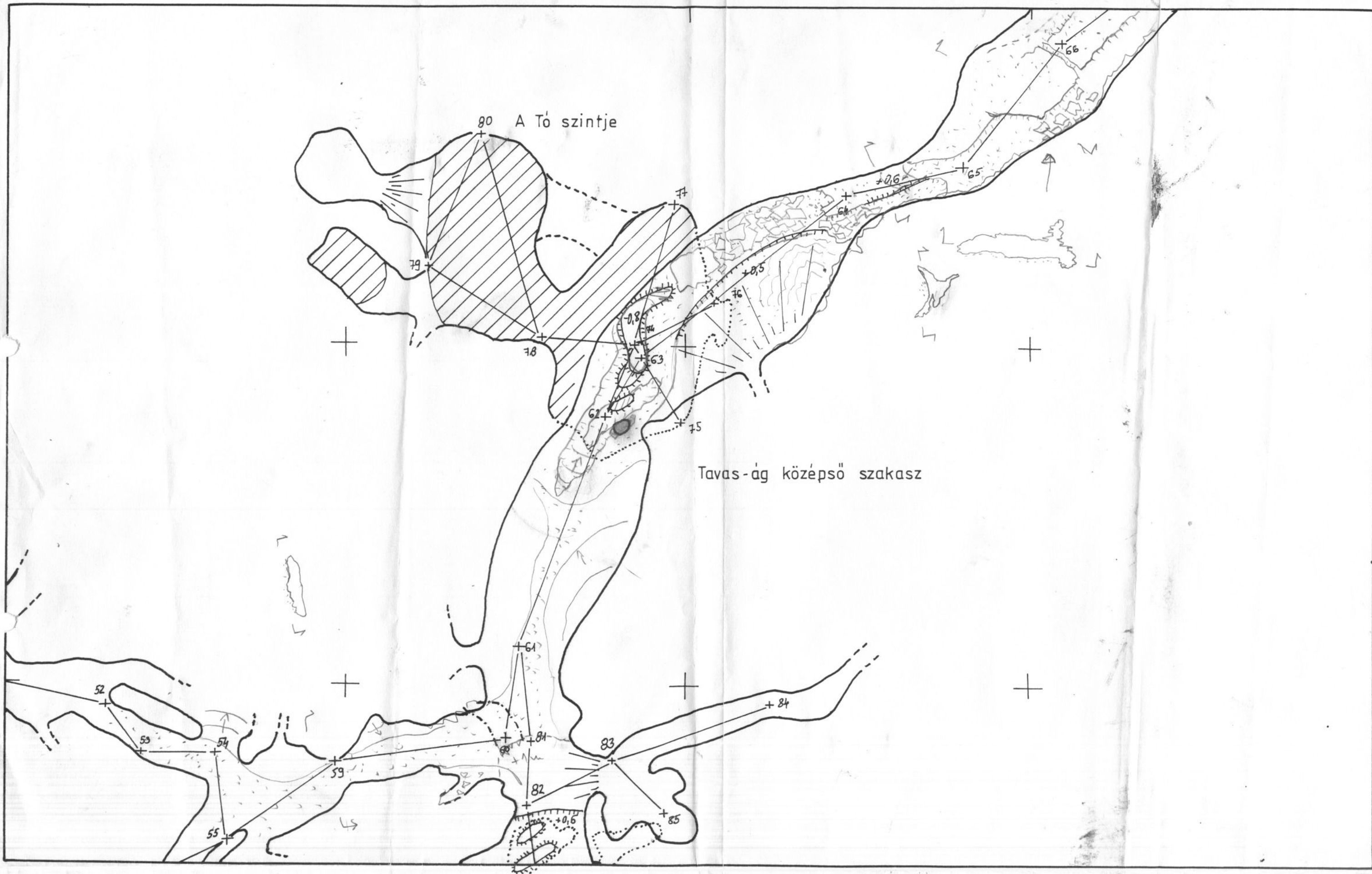
Kórház-barlang
Macska-ág bejárata mellett

Kőrhöz - barlang
Tavas - cig labirintusa

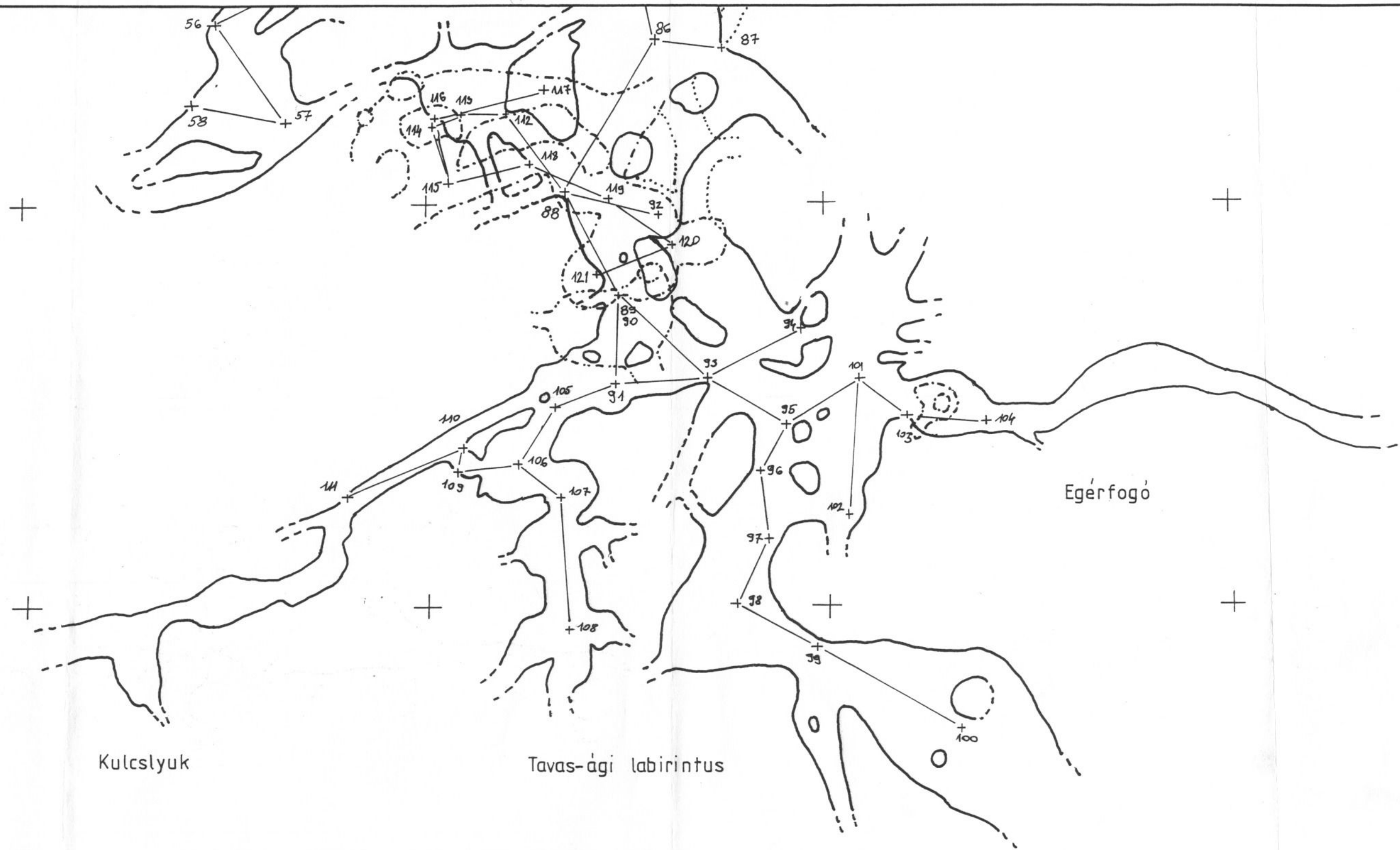

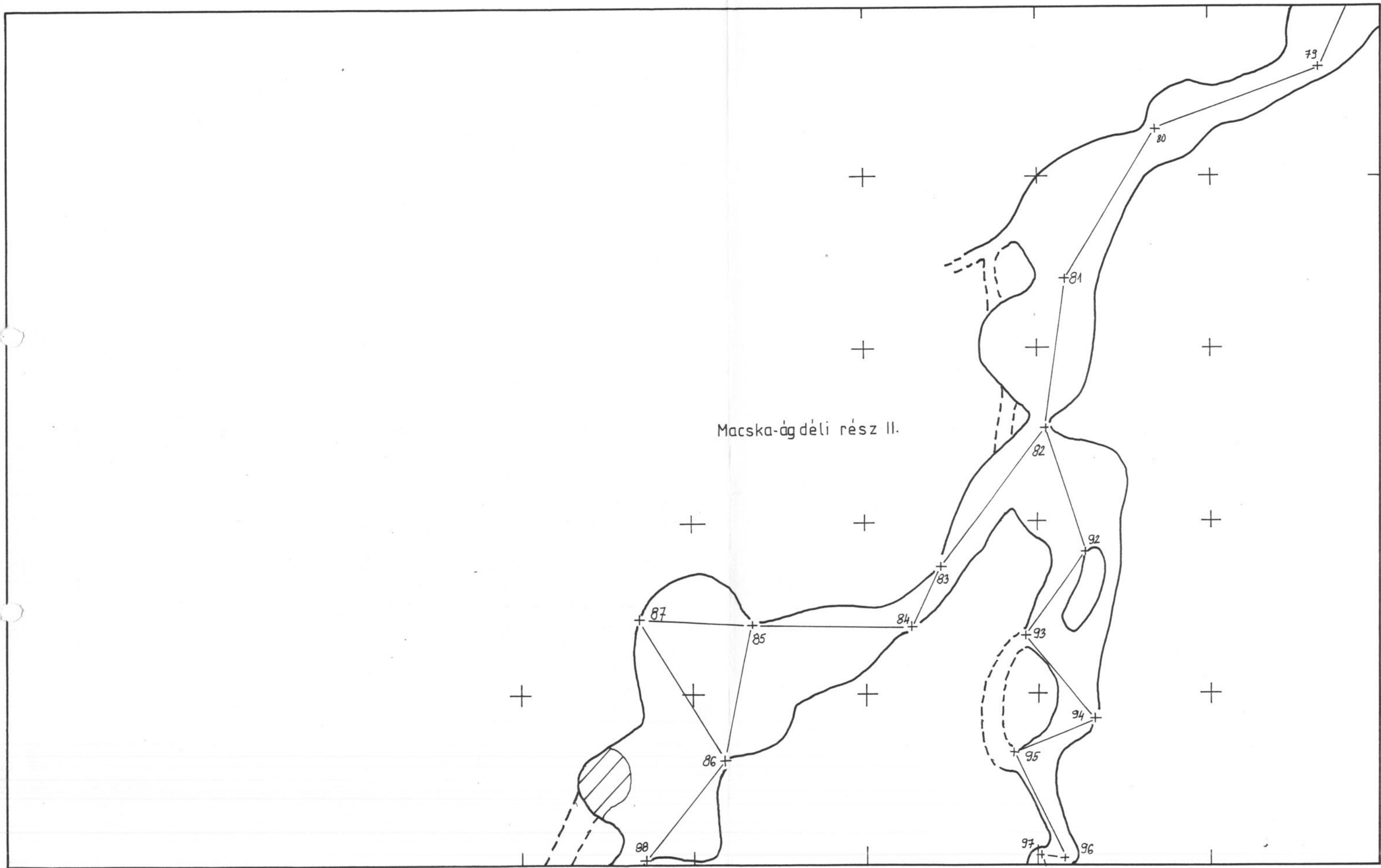
Tapolcai PLEOTUS Barlangkutató Csoport
 Kolláth János 1995.

M 1:100

12.

Kórház-barlang alaprajz

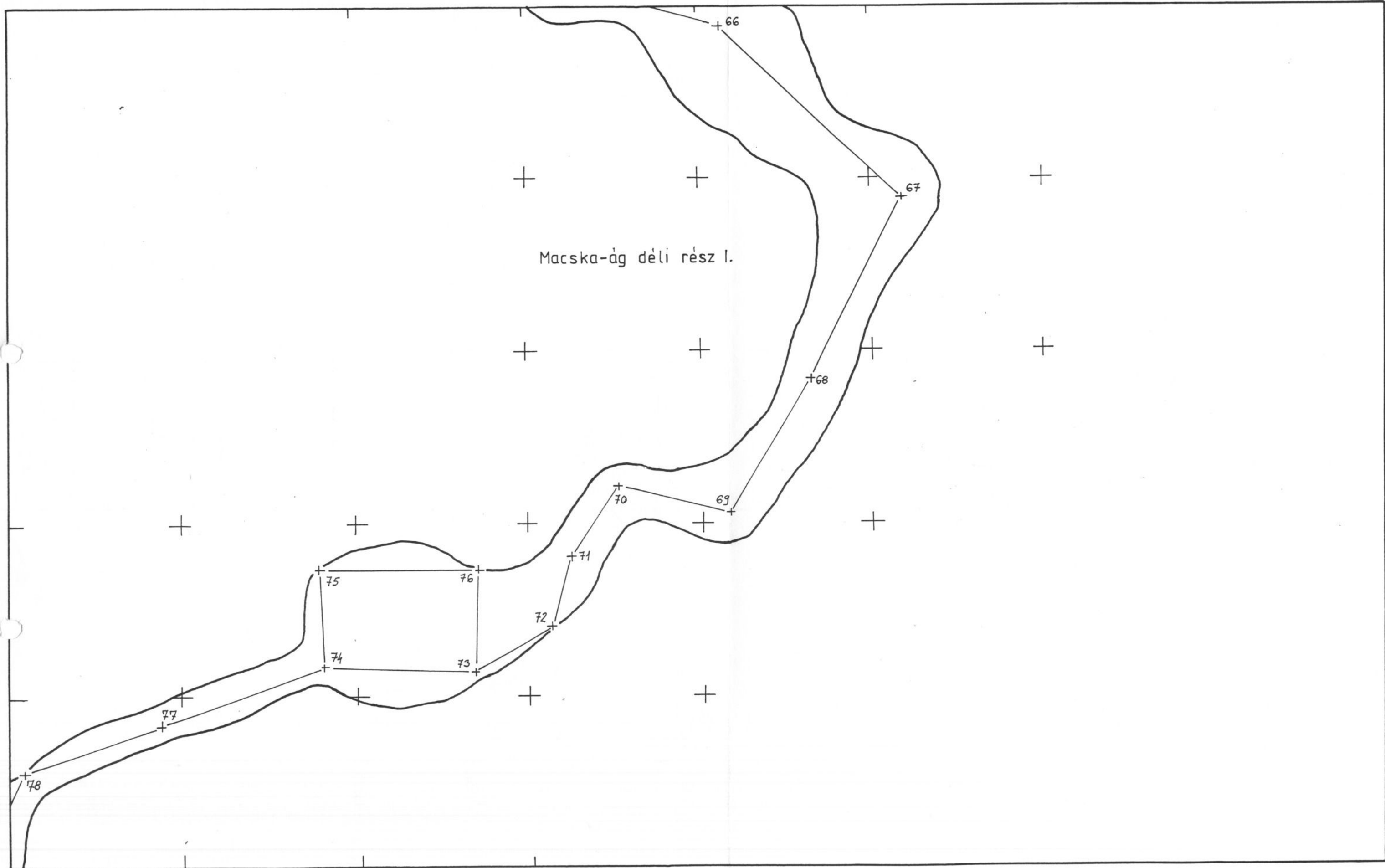

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
 Kolláth János 1995.

M 1:100

9.

Kórház-barlang alaprajz

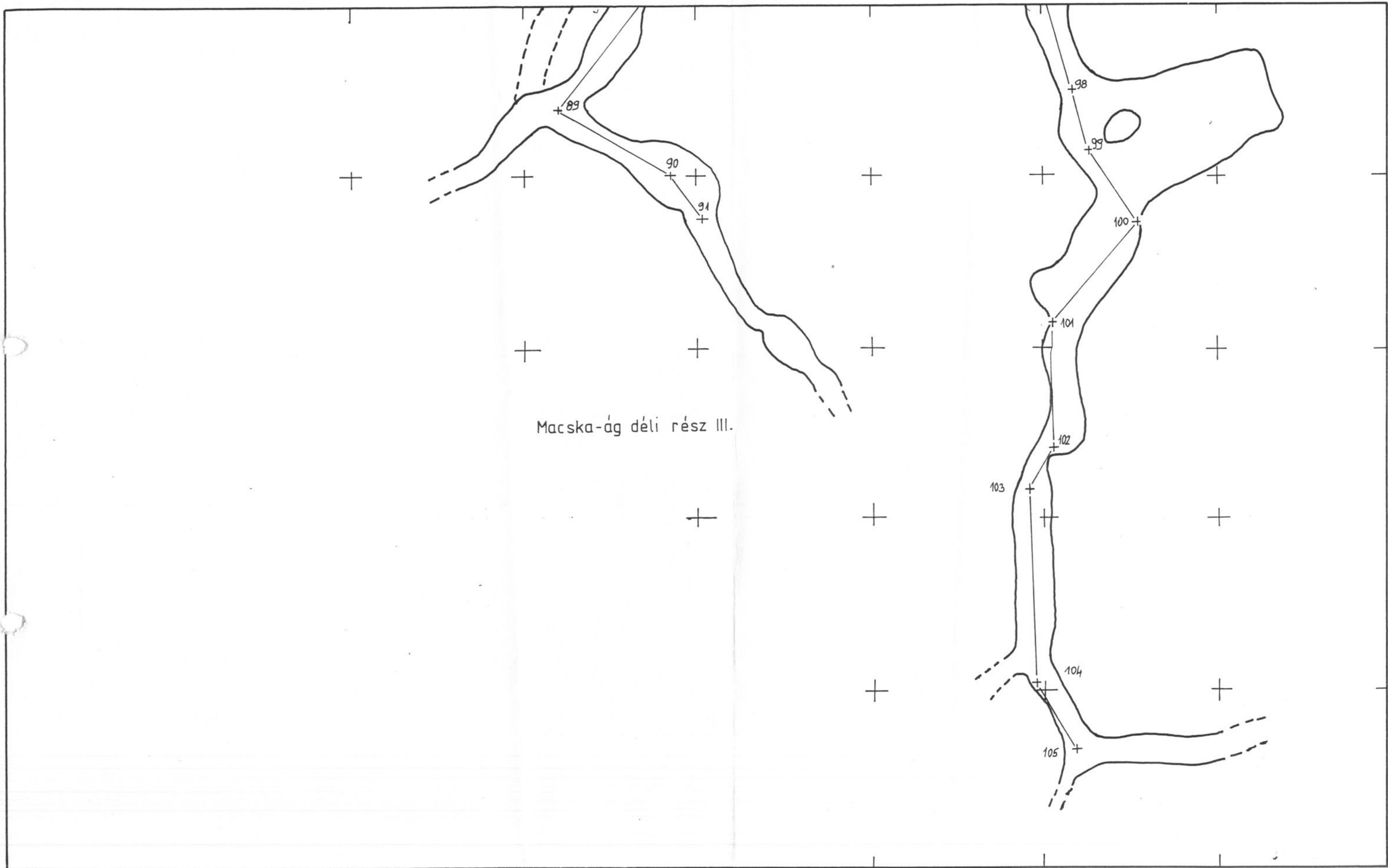

Tapolcai PLECOTUS Barlangkutató Csoport
Kolláth János 1995.

M1:100

8.

Kórház-barlang alaprajz

Macska-ág déli rész III.

Részlet a Kórház-barlang Tavas-ágából
(1995 aug.30. foto:Varga M.)

A Tavasz-ág végponti terme
(1995 aug 30. foto:Varga M.)

Részlet a Tapolcai-Tavasbarlang, Plecotus-terméből
(1995.márc.31. foto:Varga M.)

Leszakadt kőzetrétegek a Plecotus-teremben
(1995.márc 31. foto:Varga M.)

A Miki-terem a Mikulás-ág legszebb része
(1995.márc.31. foto:Varga M.)

Átjáró a Miki- és a Plecotus terem között
(1995. márc 31. foto:Varga M.)

Oldásos formák a Mikulás-ágban
(1995 márc.31. foto:Varga M.)

Kalcitbevonat a járat falán
(1995.márc 31. foto:Varga M.)

Tapolcai-Tavasbarlang, Nagy-körjáratának részlete
(1995. jan. 3. foto: Varga M.)

Tapolcai-Tavasbarlang, Nagy-körjáratának részlete
(1995. nov. 18. foto: Varga M.)

C.

Kincsesgödör

1.

A Kincsesgödör kutatási engedélyének adatai

A Kincsesgödör érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

582-2/92.

Témaköre:

feltárás, klimatológiai kutatás és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 15.

A barlangban végzett kutatások

A Kincsesgödör Tapolca négy barlangja közül az egyik legnehezebben kutatható barlang. Munkáinkat 1986-ban kezdtük, melyet kisebb nagyobb megszakításokkal folyamatosan végzünk. Az első időszakban felmértük az elvégzendő munkákat, majd megkezdtük a feltárási terv végrehajtását.

Az első időszakban elvégeztük a takarítást. Ugyanis a barlangot az 1970-es évek elejéig - amikor a lezárását elkészítették - szemétdörmként használták. A nagymennyiségű hulladék eltávolítása után bontással próbáltuk a feltételezett folytatást megtalálni. A felszínről bemosott és mesterségesen bejuttatott nagymennyiségű törmelék elzárta a továbbvezető járatokat.

A feltöltődés mellett a szakszeütlen lezárás is nehezíti a kutatást. A lezárás előtti állapotra emlékező személyek elmondása szerint dél felé volt egy kb 50 m-es ág, mely ma már nem található meg.

A bontást délkelet felé indítottuk. Nagymennyiségű omladékot és feltöltést termeltünk ki. Többszöri omlásveszély elhárítása, ácsolás után kb. 10 m járatot tudtunk feltárni. A munkahely omlásveszélyessége miatt a munkát beszüntettük.

Megállapítottuk, hogy a központi terem feltöltésének kitakarítása nélkül nem érdemes a továbbvezető járat keresése. A törmelék mennyiségének megállapításához 1995-ben kutatóárkot ástunk. Ez az árok a terem közepén helyezkedik el. Iránya KÉK - NyDNy, mérete 2 m x 1 m.

Az akna ásásával arra kerestünk választ, vajon milyen vastagságú a feltöltés, valamint azt is meg szeretnénk volna állapítani, milyen rétegek és milyen vastagságban helyezkednek el.

A kutatóakna első métere egyenletes homokos feltöltésben haladt. Figyelembe véve a terem alapterületét (8 x 10 m), a homokos feltöltés közel 100 m³-t jelent. A továbbiakban még 60 cm-t tudtunk lefelé haladni. Az 1 m-es mélységet követően egyre több kő jelent meg. Az árok alján felismertük a terem mennyezetéről levált kőlapot, melyet megpróbáltunk megbontani, de ez nem sikerült. A további munkát a kőréteg keménysége és a helyhiány miatt folytatni nem tudtuk. A termet a kitermelt közel 4 m³ törmelék jelentősen feltöltötte. A további látogathatóság céljából a kitermelt anyag nagyrészt visszatöltöttük.

A munka során megállapítottuk, hogy a természetes felszakadással megnyílt terem eredeti méretének kb. 50 - 60 %-ban feltöltött. A továbbvezető járat keresése során más módszert kell keresni.

Az említett járatok keresését az év folyamán már nem folytattuk. Bevontuk viszont ezt a barlangot is a Kórház-barlangban végrehajtott füstnyomjelzéses vizsgálatba. Feltételezéseink szerint a terem kapcsolatban állhat a város alatt elhelyezkedő nagyméretű rendszerrel. A kapcsolatra az ad utalást, hogy a hidegebb téli napokon kigőzölgést tapasztaltunk. A közel 30 m² felületű lefedő vaslemez tetejéről a lehullott 25 cm hó a negatív napközbeni hőmérséklet ellenére elolvadt, a lemez 4 nap alatt felszáradt.

A füstnyomjelzéses vizsgálatba ezt a barlangot is bevontuk. A megfigyelési időszak alatt nem érzékeltük a jelzőanyag megjelenését. Ennek okait a tudományos kutatást bemutató fejezetben részletesen elemezzük.

D.

Plecotus-1. - barlang

A PLECOTUS-1.-barlangi kutatási engedély adatai

A PLECOTUS-1.-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1994. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

260-11/94.

Témaköre:

barlangfeltárás, dokumentálás

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Kolláth János

Kibocsátás ideje:

1994. június 24.

A barlang feltárásának folytatása

A Plecotus-1.-barlang felfedezése 1992. novemberében történt csatornaásás közben. Ekkor a Semmelweis utca alatt 5 x 3 m alapterületű 2 m magas teremre bukkantak. A felszín alatti mélysége 3 m volt. Akkor a talált üreget felmérés után tömedékelték.

Csoportunk a kezdettől fogva nagy jelentőséget tulajdonított ennek az objektumnak. Feltételeztük, hogy a tapasztalt erős huzat nagyobb járatrendszert rejt. 1994. nyarán kezdtük meg a feltárást. A kutatóakna a kórház területén helyezkedett el, melynek munkáinak nehézségeiről az 1994. évről szóló jelentésünk részletesen beszámolt.

A munkákkal 1994. végére 11 m mélyre jutottunk le. Akkor azt gondoltuk, hogy a munka során tapasztalt periodikusan megerősödő huzat az akna aljáról jön. A téli időszak után a folytatást márciusban kezdtük. Ekkor további 1,5 m-t lefelé haladtunk. A munkát csak úgy végezhetjük, ha a kitermelt törmeléket rögtön a felszínre is szállítjuk. Ez egyidőben öt személy munkáját igényelte, mert a kutatóakna közepén egy S alakú rész van.

A ktermelt 2 köbméter omladékot a felszínen a bejárat közelében helyeztük el. A barlangban kellemes méretű terem alakult ki. Alján megjelent az agyag, mely egyenletesen kitöltött mindent. Ebből arra következtettünk, hogy a huzat máshonnan érkezik.

Légsebességmérő műszerrel és füstöléssel meghatároztuk az akna aljának azt a helyét, ahol a légáramlás a legerősebb volt. Innen északkelet felé omladék látszott. Ennek bontását kezdtük meg.

Kezdetben könnyen haladtunk, hisz a kőomladék eltávolításához könnyen hozzáfértünk, a korábban kitakarított teremben elhelyezése sem okozott gondot.

A könnyen kitermelhető omladékban 3 m-t haladtunk, amikor jobbról a szálkőzet megjelent. A korábbi laza anyag kemény kőlapokká változott. Felette 1 - 2 m szélességben 10 cm magas rés látszott. A kő kitermelése csak véséssel, helyszíni darabolással történhetett.

Ahogy egyre előbbre jutottunk, a feltételek úgy romlottak. Mivel termet és kiöblösödést nem találtunk, mindent a bejáratú aknához kellett visszahordani. A kemény anyagban csak 30 - 40 cm magas járatot tudtunk kitakarítani.

A tavasz és a nyár folyamán felváltva véstünk és takarítottunk. A rés mindvégig biztatóan csábított, de ahogy előbbre jutottunk, csak nem akart tágulni.

Szeptemberre a kitaró munka árán 14 m hosszú vízszintes részt bontottuk ki. A folytatás természetesen itt is látszik, de változatlan mérettel.

Ekkor a reménytelennek látszó munkát átmenetileg megszakítottuk. A feltárás legnagyobb része Varga Miklós és Szilaj Rezső irányításával történt.

A végponton ismételt huzatmérést végeztünk, mely negatív eredménnyel zárult. A további vizsgálat kimutatta, hogy a vízszintes szakasz 3. méterében elkanyarodtunk. Itt szintén látszik rés, de keskenyebb, mint a korábban bontott részek.

1996-ban a bejárati akna átácsolásával kell kezdeni, valamint az s kanyatr is ki kell faragni ahhoz, hogy a törmeléket kitermelhessük.

Az év végén végrehajtott füstnyomjelzés ismét rávilágított arra, hogy nagyméretű rendszerrel állunk szemben. Az akna 6 x 10 m alapterületű, szinte teljesen feltöltött terem omladékában haladt. Ennek megfelelően a járatok nagyon feltöltöttek. Az erős huzat nyomát követve remélhetően ráakadunk nagyobb méretű járatokra is.

Térképezés

A feltárás során két alkalommal végeztük el a járat mérését. Jelentésünkben a szeptemberi (az év végéig változatlan) állapotot közöljük. A térképet M 1:100 léptékben rajzoltuk meg. Alaprajzon kívül hossz és keresztmetszeteket is rajzoltunk. A táblázat tartalmazza az első mérési sorozat adatait is.

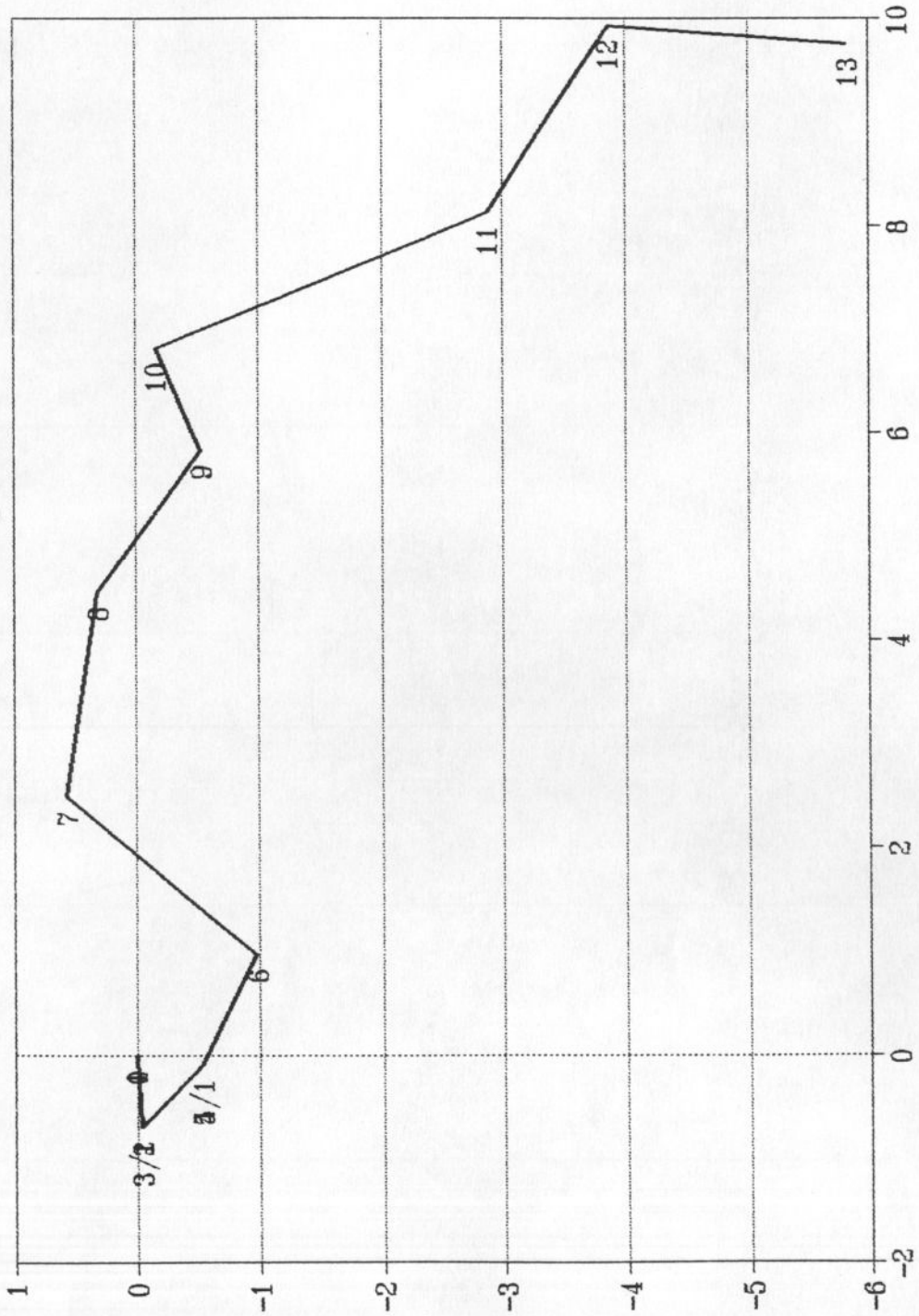
A következő táblázatban a mérési pontok adatai közöljük. A méréseket a bejáratnál elhelyezett ponthoz viszonyítottuk. Ennek szintezését a következő évben pótoljuk.

3.1

Térképezési táblázat

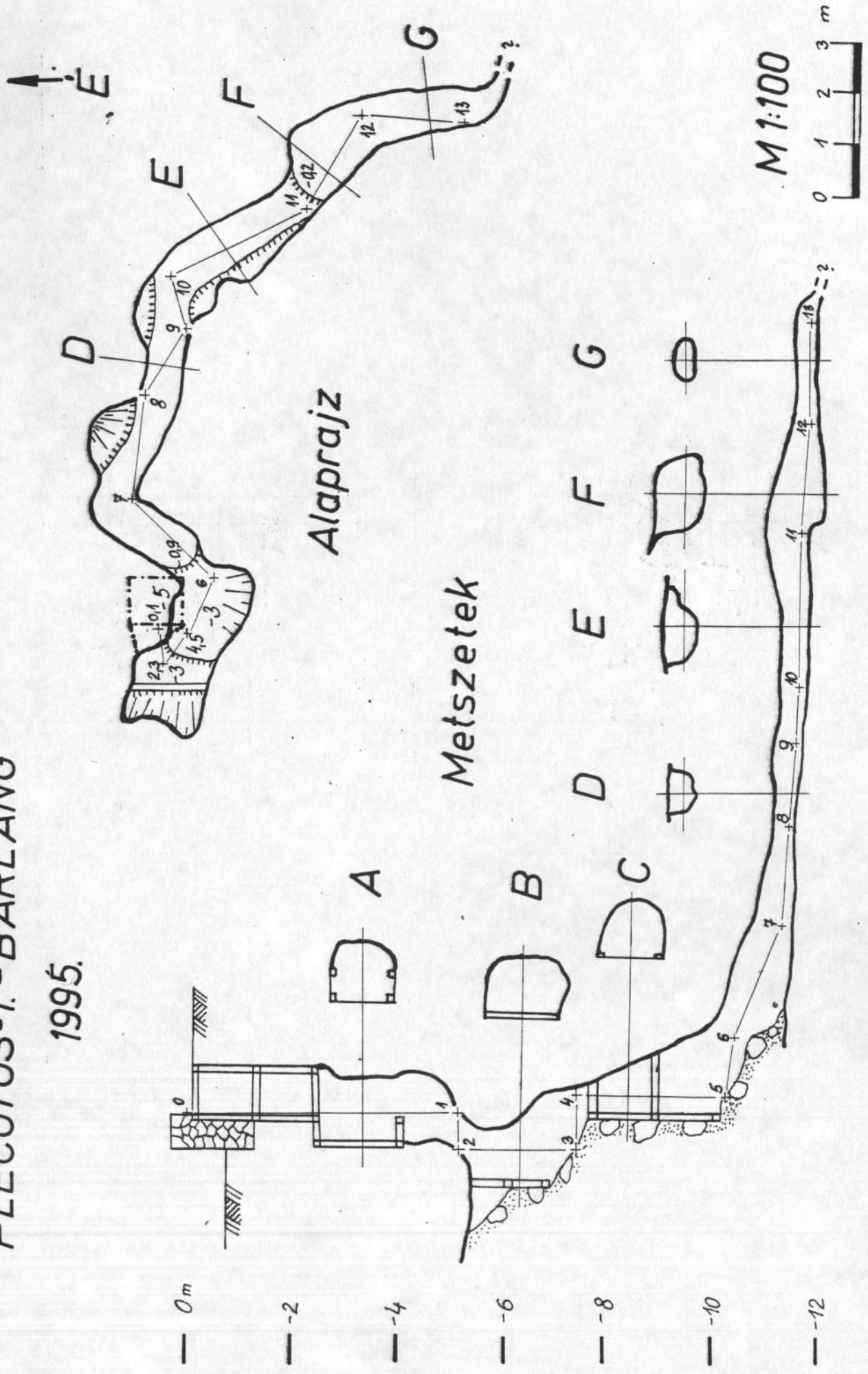
Jel	L	Fi	Alfa	Xr	Yr	Zr	Xa	Ya	Za
Alappont jele:		0							
	Xo	0							
	Yo	0							
	Zo	0							
1	5,15	-90,0	0,0	0,00	0,00	-5,15	0,00	0,00	-5,15
2	0,70	0,0	266,0	-0,05	-0,70	0,00	-0,05	-0,70	-5,15
3	2,25	-90,0	0,0	0,00	0,00	-2,25	-0,05	-0,70	-7,40
4	1,05	0,0	140,0	-0,80	0,67	0,00	-0,85	-0,02	-7,40
5	2,80	-90,0	0,0	0,00	0,00	-2,80	-0,85	-0,02	-10,20
2-ről									
3/1	2,25	-90,0	0,0	0,00	0,00	-2,25	-0,05	-0,70	-7,40
4/1	0,78	-7,0	129,0	-0,49	0,60	-0,10	-0,54	-0,10	-7,50
5/1	2,76	-90,0	0,0	0,00	0,00	-2,76	-0,54	-0,10	-10,26
6	1,16	-5,0	112,	-0,43	1,07	-0,10	-0,97	0,97	-10,36
7	2,34	-23,0	45,0	1,52	1,52	-0,91	0,55	2,50	-11,27
8	1,98	-3,0	97,0	-0,24	1,96	-0,10	0,31	4,46	-11,37
9	1,62	-7,0	122,0	-0,85	1,36	-0,20	-0,54	5,82	-11,57
10	1,06	0,0	70,0	0,36	1,00	0,00	-0,18	6,82	-11,57
11	3,00	0,0	154,0	-2,70	1,32	0,00	-2,87	8,14	-11,57
12	2,08	-8,0	119,0	-1,00	1,80	-0,29	-3,87	9,94	-11,86
13	1,96	0,0	185,0	-1,95	-0,17	0,00	-5,82	9,77	-11,86

Plecotus-1 - barlang

PLECOTUS-1. - BARLANG

1995.

E.

November 7. - barlang

1.

A November 7.-e barlangi kutatási engedély adatai

A November 7.-e barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1994. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

260-4/94.

Témaköre:

barlangfeltárás, dokumentálás

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurmann Csaba

Kibocsátás ideje:

1994. június 24.

Az év folyamán végzett munkák

A barlang a Balatonedericsi-fennsík egyik, továbbjutásra legesélyesebb helye. Bejáratának feltárása már több évvel ezelőtt megtörtént, de akkor csak mintegy 10 m mélyre jutottunk le. A felfedezés során már felfigyeltünk az érzékelhető huzatra. Erősségéből nagyobb járatrendszerre következtethettünk. Ezt a következtetést támasztotta alá az is, hogy a közelben található két másik barlang is. Távolságuk 100 - 200 m.

A Nagy-töbri-barlang kb. 50 m mélységig ismert. A feltárt szakaszok tanulmányozásából azt a következtetést vontuk le, hogy egy nagyobb hasadérendszer felső részébe jutottunk be. Ott a további feltáró munkát omlásveszély miatt nem folytattuk. A másik közeli barlang a Medvehagymás-barlang. Ezt is régebben ismerjük. Szűk bejárata és hasadékjellege miatt keveset jutottunk előre. Innen is folyamatos huzatot érzékeltünk.

A November-7.-e-barlang a másik kettő között helyezkedik el, jellegében is hasonló hasadérendszer. Feltételezzük, hogy összefüggésben állnak, és nagyméretű rendszert alkotnak. A töbrök (beszakadások) a legnagyobb szélességű részeken jöhettek létre, jelentősen feltöltve a járatokat.

A három beszakadás közül ez a legkisebb térfogatú, tehát számíthatunk arra, hogy itt hullott be a legkevesebb omladék.

Eddig más munkák miatt erre a barlangra kevés energiát fordíthattunk. Az év elején határoztuk el, hogy felújítjuk a kutatásokat. Először a kutatóaknát takarítottuk ki. A 2 m mélységben nyíló bejárat a tél miatt bekövetkezett omlás miatt majdnem teljesen eltömődött. Az omladék kitakarítása után néhány nagyobb követ kellett kiemelni. Így kényelmesen le lehetett jutni az egyetlen kis terembe.

A továbbjutást a korábban is ismert végponton kíséreltük meg. A levezető hasadékot csak kevéssé tudtuk a behullott kövektől megtakarítani. A törmeléket a felszínre kellett volna szállítani, melyet a könnyű továbbjutásban bízva nem kezdtünk el. A végpontot egy hasadék szűkülete jelenti, mely kb. 2 m hosszan látható, majd az ismert járat alá visszahajlik.

Továbbjutni csak véséssel lehet. Ezt több műszakon keresztül folytattuk. A munka lassan haladt, hisz a hasadékban nem állt kellő hely rendelkezésre. Elektromos vésőgépet nem tudtunk üzembe állítani. A kutatás ideje alatt 1 m hosszan tudtuk kitágítani a járatot. A nehéz munka csak gépesítéssel lesz megkönnyíthető, ezért azt csak a következő évben fogjuk folytatni.

F.

Vaddisznós - barlang

A Vaddisznós-barlang kutatási engedélyének adatai

A Vaddisznós-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

579-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai munkák, térképezés, kőzetelemzés

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 14.

Az év folyamán végzett munkák

A Vaddisznós-barlang kutatásaink egyik fontos objektuma. A lezárását 1994-ben megoldottuk. Tapasztaltuk, hogy a denevérek kedvelt tarózkodási helye, ezért ősztől - tavaszig nem látogattuk csak denevérmegfigyelési céllal.

A bezárás elkészülte megkönnyítette a munkánkat, hisz a szokásos év eleji bejárattakarítást nem kellett elvégeznünk. A lezárás megoldotta a szerszámtárolás gondját is. Míg korábban rendszeresen előfordult lopás, most már legalább ettől nem kellett tartanunk.

A lezárást késő ősszel készítettük el. Ezért az új bejárat ásásakor behullott törmeléknek akkor csak egy részét távolítottuk el. Ezt a munkát tavasszal fejeztük be. Összesen mintegy 150 vödör földdel kevert omladékot termeltünk ki. Ezt a régi bejárat feltöltésére használtuk. Sajnos ez még kevésnek bizonyult, így a felszín még nem tekinthető rendezettnek.

A térképezést 1995-ben nem folytattuk. A Fejenálló-szifon szűk mérete miatt az alsó szakaszba négy alkalommal jutottunk. A kizárólag feltáró jellegű munkák során két helyen dolgoztunk. Az egyik hely a végpont, ahol agyagos kitöltésben 2 m mély aknát ástunk. Alján a kitöltés változatlanul folytatódik.

A másik munkahely a Nagy-hasadék, melynek a déli végén próbáltunk meg továbbjutni. Itt is törmelékkel kellett eltakarítani. Egy műszakos munkával ráakadtunk a folytatást sejtető lyukra. Kitágítani csak fejnyi méretűre sikerült, melyen a ledobott kő kb. 8 m-t esett. Továbbjutni csak akkor tudunk, ha az utat elálló fél köbméteres követ összetudunk tömi. A folytatás ígéretes, kényelmesen járható hasadékot mutat.

A megtalált új hasadék alsó szintje a régi végponttal egy mélységbe vezet. Feltételezhető, hogy a nagyobb méret könnyebben feltárható folytatást rejt.

G.

Medvehagymás - barlang

1.

A Medvehagymás-barlang kutatási engedélyének adatai

A Medvehagymás-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

580-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai kutatás, közetelemzés és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 15.

A barlangban végzett munkák

A Medvehagymás-barlang szintén régi kutatási területünk, de az évek folyamán lényeges előrelépést eléni itt sem sikerült. Ez annak köszönhető, hogy a bejárat kellemetlenül szűk, a takarításhoz a vödröt meg kellett lapítani, hogy beférjen.

A figyelmet erre a helyre a November-7.-e-barlang kutatásainak felújítása hívta fel. A Nagy-töbri-barlanggal alkotott hármas rendszer nagyon ígéretes. A szomszéd töbörben végzett sikertelen vésést követően megvizsgáltuk, nincs-e itt könnyebb továbbjutást ígérő hely.

A régi bejárat alá behullott törmelék kivödrözése után a főhasadék alját bontottuk meg. A lefelé keskenyedő sziklafalak között hamar abbahagytuk a munkát, mert a vékonyabb kutatók is csak nehezen értek el.

Ismét csak meg kellett állapítanunk, hogy új bejárat ásása nélkül nem juthatunk tovább. A korábban megkezdett második bejárat aknájának alját is kitakarítottuk. Néhány nagy omladékkő kiemelésével a helyzet semmit sem változott. Kisebb lyukasodások már a felszín alatt 1 m-rel is megjelentek. Ezek továbbra is követhetők voltak, de nagyméretű kőtömbök között, ezért a munkahelyet később kívánjuk újra felkeresni, amikor megfelelő felszereléssel rendelkezünk.

H.

Róka - nyelő - barlang

A Róka - nyelvő - barlang kutatási engedélyének adatai

A Róka-nyelvő-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

581-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai kutatás, kőzetelemzés és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 14.

A barlangban végzett munkák

A Róka-nyelő-barlang bontását meredek beszakadása és az alján látható rókalyukszerű cső miatt kezdtük el bontani. Korábban kb. 6 m-re jutottunk le. Az aknában több iránytörés is van, ami miatt a vödrözés legalább négy személy igényel.

A végpony jól bontható ugyan, de lényeges lyukasodást eddig nem találtunk. A végpont keleti oldala lazább, itt a kövek közé kb 1 m-re lehetett egy vasrudat lenyomni. A korábbi bontások alkalmával szálkőre nem akadtunk.

Az évben egyéb munkáink miatt ezt a barlangot nem kutattuk. Csak néhányszor kerestük fel. Ezeken az alkalmakon állagfelmérést, takarítást végeztünk.

A barlangot a továbbiakban is bontani kívánjuk.

I.

Nagy - töbri - barlang

Üi. száma : 1991 / 95.
Üi.: Oláh Ibolya

Tárgy : barlangkutatói engedély

Határozat

1. A tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport kérelmének helyt adok és ezen határozatban részükre

engedélyezem,

a Balatonederics község mellett az edercsi fennsíkon a Nagy - töbri barlangban - annak teljes szakaszán - feltáró, geológiai, morfológiai, klimatológiai, biológiai, hidrológiai, geofizikai, térképezési és egyéb kutatási, gyűjtési munkákat folytassanak .

Csoportvezető : **Kolláth János**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Deák F. út 10. 87/313-988

Munkahely : Bakonyi Bauxitbánya Kft.

Végzettség : bányamérnök

Foglalkozás : tervelőadó

Kutatásvezető : **Kolláth János**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Deák F. út 10. 87/313-988

Munkahely : Bakonyi Bauxitbánya Kft.

Végzettség : bányamérnök

Foglalkozás : tervelőadó

Kutatásvezetői eng. száma :

Kutatásirányító : **Varga Miklós**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Ady E. út 12. 87/312-488

Végzettség : érettségi

Foglalkozás : szakács

2. Az elvégzendő munkák részletezése: feltáró, geológiai, morfológiai, klimatológiai, biológiai, hidrológiai, geofizikai, térképezési és egyéb kutatási, gyűjtési munkákat folytassanak .

3. Kutatási feltételek :

a. Az engedélyt és mellékleteit a kutatás során köteles magánál tartani és azt az ellenőrzésre jogosult személynek felhívásra bemutatni.

b. Gondoskodnia kell arról, hogy a kutatásvezető, illetve a kutatásirányító(k) az előírt kötelezettségeknek eleget tegyenek.

c. Gondoskodnia kell arról, hogy a kutatás során a kutatásvezető, vagy bármelyik kutatásirányító a helyszínen tartózkodjék és a kutatást szakmailag irányítsa, valamint a jelen határozatban foglalt előírásokat megtartsa.

- d. A munkálatok során köteles a kutatott objektum természetes állapotát megőrizni, az ott található képződményeket a szennyeződéstől és rongálódástól megővni, valamint a kutatási területet és környékét tisztán tartani, az ott keletkezett szemetet, hulladékot összegyűjteni és felszámra szállítani, annak megfelelő megsemmisítéséről gondoskodni.
- e. Új barlang, vagy barlangszakasz feltárását az Igazgatóságnál 8 napon belül kötelesek bejelenteni.
- f. A kutatás során észlelt rendkívüli eseményeket (omlás, vízbetörés, rongálás, stb.) az Igazgatóságnak haladéktalanul kötelesek bejelenteni.
- g. Minden űslénytani és régészeti lelet előkerülése esetén a munkát meg kell szakítani és a leletről a Természettudományi Múzeum űslénytárát, a Nemzeti Múzeum adattárát, vagy a területileg illetékes Megyei Múzeumot haladéktalanul értesíteni, a leletmentés lebonyolításáig azok sértetlenségét biztosítani kell. A munka csak az űslénytár vagy az adattár engedélyével folytatható.
(1963. 9. Törvényerejű rendelet 17. paragrafus (1.) bekezdés)
- h. Ezen engedély módosíthatása - tervdokumentáció csatolásával - kérhető. Ha a munka kivitelezése során a Határozat 2. pontjában foglaltaktól eltérnek.
- i. A kutatás során elért eredményekről naptári évenként jelentést kell készíteni, és a tárgyévét követő január 31 - ig az Igazgatóság részére 1 példányban megküldeni.
- j. A munka befejezése után az addigi éves jelentések felhasználásával összefoglaló jelentést kell elkészíteni és azt az Igazgatóság részére 1 példányban megküldeni.
- k. A 4 napnál hosszabb időtartamú munkálatok (táborozások) megkezdésének és befejezésének időpontját az Igazgatóságnak kötelesek bejelenteni.

Jelen határozatom visszavonásig érvényes.

A 3. pontban foglalt előírások meg nem tartása esetén az engedély visszavonásáról intézkedem. A kutatásvezető, illetve a kutatásirányító személyileg felelős a kutató tevékenység biztonságtechnikai felszereléséért, a terepi munkatechnológia kidolgozásáért és annak folyamatos betartásáért. A csoport tagjai a kutató munkában önkéntes vállalkással, saját felelősségükre vesznek részt.

Ezen határozatom ellen - a kézhezvételtől számított 15 napon belül - a KTM Természetvédelmi Hivatalhoz címzett, de az Igazgatóságunkhoz benyújtandó 1000,- Ft, azaz egyezer forint értékű illetékbélyeggel ellátott fellebbezésnek van helye.

Indoklás

A balatonedericsi fennsík barlangjai az eddigi füstgáz, vízfestés vizsgálatok alapján is összefüggő barlangrendszer részei. Ehhez kapcsolódik valószínűleg a most vizsgálat alá eső Nagy - töbri barlang (Mogyorós barlang) is. A kutatás várható eredményeként a barlang kialakulásáról, a benne áramló vízről szerezhetnek újabb ismereteket. A kutatások során a barlang élővilágát is felderítené a csoport. A feldolgozásban nemcsak térképi feldolgozás, hanem fotó - és rajzdokumentáció is megjelenik. A barlangász csoport eddigi munkái alapján az engedélyt megadom.

Veszprém, 1995. október 2.

dr. Sonnevend Imre
igazgató

Kapják:

1. Címzett, Kolláth János Tapolca, Deák F. út 10.
2. KTM Tvh Barlangtani Osztály Budapest, Költő u. 21.
3. Irattár

A barlangban végzett munkák

A Nagy-töbri-barlang a Balatonedericsi fennsík közepén helyezkedik el. Feltárását az ACHERON csoporttal közösen végeztük. Korábban mindketten kutattuk, melyből több vita támadt. Ennek az állapotnak a megszüntetése érdekében saját kutatási engedélyt kértünk.

Az engedély megszerzése évközben történt, ezért a tényleges munkát még nem kezdtük meg. A barlangban több alkalommal túráztunk és denevéreket figyeltünk meg.

J.

Kessler Hubert - barlang

A Kessler Hubert - barlang kutatási engedélyének adatai

A Kessler Hubert - barlang a Gatyalengető-barlangra történt lyukasztás utáni közös nevet tartalmazza, ezért a korábbi érvényes kutatási engedély alapján dolgoztunk. Az engedély másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

578-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai kutatás, kőzetelemzés és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 14.

A barlangban végzett munkák

A Kessler Hubert-barlangot 1994-ben fedeztük fel, illetve a korábbi Gatyalengető-barlanggal kapcsoltuk össze. A felszíni nyomokból és a töbör alakjából arra következtettünk, hogy ez jelenleg is időszakosan aktív víznyelőbarlang, ami hasadékokra épül.

A víznyelőbarlangi helyzete folytán az új bejárat a régi víznyelési pont, a régi bejárat pedig az előreharapódzott nyelési pont szabad bejárata volt. Az összeköttetés feltárása után megkezdtük a feltöltés kiszállítását, de azt tapasztaltuk, hogy ez a vártnál sokkal nagyobb mennyiség.

1995-ben a feltöltés mennyiségének becsléséhez további 2 m-rel mélyítettük a régebben kezdett kutatóaknát. A kitermelt löszös, köves kevert anyagot a felszínre szállítottuk. Az akna az egyiksziklafal mellett haladt, melyről eddig nem dőlt el, hogy szalkő-e vagy omladék.

A munka során tapasztaltuk, hogy a 10 m mély és 50 m hosszú töbör alja erősen töredezett, az anyagiány nem csak az oldás elszállító hatásának köszönhető, hanem jelentős omlások is lejátszódtak. Az omlások bekövetkezésére a járatok falait alkotó kötömbök réteglapjainak összevisszasága is bizonyíték.

A barlang felső szakaszáról már elég sok információ áll rendelkezésre, de ezekből a mélyebben elhelyezkedő járatok méretére, helyzetére következtetést levonni nem tudunk.

A kutatásokat a továbbiakban is folytatjuk.

K.

Horda - barlang

A Horda - barlang kutatási engedélyének adatai

A Horda-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

583-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai kutatás, kőzetelemzés és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 15.

A barlangban végzett munkák

A Horda-barlang 68 m-es hosszával a fennsík közepes barlangjai közé tartozik. Jellemzően odott, lépcsős víznyelő. Érdekessége, hogy kisméretű cseppkövek találhatóak az erősen dolomitos kőzet ellenére.

A főhasadékban jól megfigyelhetők az oldás jellegzetes formajegyei. A területet csak vékony löszréteg borítja és a barlang vízgyűjtő területe sem nagyobb 0,6 km²-nél. A rendszer időszakos működésű. Feltételezhetően csak hóolvadáskor és nagyobb esőzésekkor vezet vizet.

A a beszállított anyag koptató hatásának hiánya miatt a járatok korrózióval bővültek. Az utolsó 20 m-en már nincs feltöltés, folyamatosan tócsákat lehet megfigyelni. A végpont szálkőszűkületébe bepréselődve tapasztaltuk, hogy több méter magasan kisebb kanyarokka lfoyltatódik.

A végpont kivésésére szerveztünk egy háromnapos tábor, amikor vésőgépet és aggregátort is használtunk. A szálkővésés lassan haladt. Összesen 1,5 m-t jutottunk tovább. Sajnos ez kevés ahhoz, hogy eldönthessük, érdemes-e folytatni a vésést, vagy bele kell törödni, hogy nincs folytatás.

A vésés mellett a korábban tervezett északkeleti végpont bontását is megkezdjük. A homokos, löszös feltöltés a főhasadék inaktívvá válását okozhatta, mert jól megfigyelhető, hogy az utóbbi időszakban az oldalhasadék vette át a vízvezető szerepet. A találkozási pontnál a régi feltöltést az aktivizálódott járat 80 cm vastagságban elmosta.

A bontás során elég könnyen haladtunk. A feltöltés egy sziklaél torlasztásának hatására jött létre. Jól megfigyelhetők voltak a rétegek. Itt összesen 1,5 m-t haladtunk előre, közben a mennyezet enyhén emelkedik. Levegős járatba jutni nem sikerült. A bontást a kitermelt hordalék átrendezése után folytatni fogjuk.

Az Edericsi - barlang kutatási engedélyének adatai

Az Edericsi-barlang érvényes kutatási engedélyének másolatát az 1993. évi jelentésünkben közöltük, itt csak a legfontosabb adatai szerepelnek:

Kibocsátó:

Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Száma:

584-2/92.

Témaköre:

feltárás, geológiai-, morfológiai kutatás, kőzetelemzés és térképezési munkák

Hatásköre:

a teljes barlang

Határideje:

Visszavonásig

Kutatásvezető:

Gyurman Csaba

Kibocsátás ideje:

1992. május 14.

A barlangban végzett munkák

A barlang fontos denevértelölőhely, ezért az év elején elhatároztuk, hogy a Vaddisznós-barlanghoz hasonlóan ezt is megfelelő biztonsági lezárással látjuk el.

A lezárás a védelmen kívül biztonsági célokat is szolgál. Korábban többször tapasztaltuk, hogy idegenek is megfordultak a barlangban. Mivel nehezen járható és kötéltechnikai ismereteket is igényel, idegenek számára balesetveszélyt jelent.

A Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatósággal egyeztetett ütemterv alapján elkészítettük a rácsot, melyet kútgyűrűre erősítettük.

A legnagyobb gondot az anyagok helyszínre szállítása jelentette. A bejárat ugyanis a járművel járható úttól több száz métere található sziklás, bozótos erdőben. A hegyoldal kb. 40° lejtésű.

A betongyűrű behelyezéséhez először ki kellett takarítani a bejáratú aknát. Az alap elkészítéséhez a szikla egy részét le kellett faragni. A vésést kézzel kellett megoldani, mivel vésőgépünk nem volt.

A betongyűrű alapját téglafalazással készítettük el. Minden anyagot (cementet, homokot, téglát és vizet) kézzel kellett a helyszínre szállítani. Az alapmegszilárdulása után a betongyűrű leszállítása következett. Ez a 200 kg-os szerkezet súlya miatt négy főnek fél napot vett igénybe.

A beemeléshez gerendákból állványt ácsoltunk. A behelyezés után az alsó peremet betonnal öntöttük körül. Erre kötőrmelék feltöltés következett. A beemeléskor a felső peremet úgy állítottuk be, hogy a terepszint felett 25 cm-rel legyen. Erre azért volt szükség, hogy a hegyoldalon leguruló kövek, avar ne juthasson be.

A tömedékelés után a felső peremet 0,5 m széles úsztatott beton peremmel vettük körül, mely kellő biztonságot jelent a behatólókcal szemben. A lezáró szerkezetet a rozsdásodás ellen több rétegű festéssel láttuk el.

A barlangot a lezárás munkáin kívül elsősorban túrázási és denevérmegfigyelési céllal kerestük fel.

A balatonedericsi Széllik-barlang bejárata a lezárás előtt
(1995.aug.19. foto:Varga M.)

A barlang bejárata a lezárás elkészítése után
(1995.aug.21. foto:Varga M.)

M.

Szunyogos-nyelő

A barlangban végzett munkák

A Szunyogos-nyelő a legfrekvenciáltabb kutatási helyünk volt. Nem messze helyezkedik el a Kessler Hubert-barlangtól. Megjelenése alapján feltételezhető, hogy nem víznyelő, mint a szomszédja, hanem a már kialakult járatrendszer egy nagyobb termének vagy szélesebb hasadéknak beomlásával jött létre. Korát tekintve is fiatalabb a fennsík többi objektumától. Ennek löszfalai még meredekek, nem volt idő a lemosódásra.

Ezek alapján és a Nagy-töbri-barlangban elért eredmények alapján bíztunk abban, hogy kb 6 - 8 m-es mélységben bejuthatunk a járatrendszerbe. A kisebb töbörméret arra engedett következtetni, hogy itt kevesebb omladék jutott a természetes üregekbe, tehát hamarabb és kisebb mélységben juthatunk be.

A munkákat 1993-ban kezdtük. Ekkor még csak alkalmanként dolgoztunk itt. Összesen 3 m mélységbe jutottunk le. 1994. tavaszán folytattuk a munkát. Az akkori táborunkban történt baleset hosszabb időre visszavetette a feltárást. A kőölt kötömböt szeptemberben emeltük ki. Ekkor újból lendületet vett az ásás.

1994. végére 6 m-ig jutottunk le. ahol a korábbi löszös - agyagos feltöltés nagyobb köveket kezdett tartalmazni.

1995. tavaszától a nyár végéig rendszeresen dolgoztunk itt. Először felújítottuk a felszíni depót és táborhelyet, ugyanis a téli erdőritkítás sok kárt okozott. Kijavítottunk a depó tartófalát, kicseréltük a vödörözést segítő állvány néhány részét.

A felszín után a kutatóakna kitakarítása következett. Több tíz vödör törmelékkel kellett kiemelni, melynek egyrésze a fal lefagyásából, másrésze a depó omlásából származott. Az induló végpont 6,5 m-en volt.

További egy méter után a löszös kitöltés kezdett lyukasodni, nagyobb kötömbök jelentek meg. Reménykedtünk abban, hogy a biztató jelek alapján nemsokára befejezhetjük az ásást. Sajnos ez nem így történt. A végponton a kövek egyre nagyobbak lettek, gyakran kellett mázsás darabokat összerömi, kiemelni. Ezáltal a szelvényt a korábbi 1 x 0,8 m-ről meg kellett növelni 1 x 1,5 m-re. Ettől a kitermelt anyagmennyiség méterenként a kétszeresére növekedett.

A sok erőfeszítés árán októberre 12 m mélységbe jutottunk le. Itt továbbra is vannak kisebb nagyobb lyukasodások, de a várt járatba még nem sikerült bejutni. A nagyméretű kövek között haladó alsó szakasz déli fala szálkő, de a másik három nem, ezért a munkát ácsolat készítéséig nem folytatjuk. (Az Edericsi-barlang lezárásakor kb. 1 m³ faanyagot vittünk ezzel a céllal a helyszínre, de sajnos három nap múlva már csak hült helye volt.

A munkát 1996-ban folytatjuk.

N.

A Badacsony barlangjai

A barlangok felfedezése

A Badacsony közetei és felépítésénél fogva nem alkalmas nagyobb barlangok kialakulására. Korábban két üreg volt ismert. Az egyik a Bujdosók lépcsője melletti kb. 2,5 m-es, részben mesterségesen bővített hasadék, melyet túráink során azonosítottunk. A másik csak irodalomból ismert és a badacsonytomaji kőbányában volt.

1995. szeptemberben túrázási céllal kerestük fel a hegyet. Mivel a közelben nincs jó sziklamászásra is alkalmas szikla, a bazaltoszlopokon akartuk gyakorolni az alpintechnikai ismereteket. Erre a hegy délnyugati oldala látszott a legmegfelelőbbnek. A terület Badacsony felől érhető el, a Rózsa-kőtől nyugat felé kb. 500 m-re található.

A kiszemelt sziklák megközelítése közben bazaltoszlopok között kellett elhaladnunk. Erre a részre a nagyméretű tömbök elválása jellemző. A sziklafal felé haladva először csak egy hasadékot találtunk, amely egy sziklapárkány alatt jött létre. Mérete 3 x 0,8 x 1 m (magasság x szélesség x mélység).

Továbbhaladva a meredekedő oldalon az előzőtől 10 m távolságra két nagyméretű tömb között barlangméretű átjárót fedeztünk fel. Ennek mérete 3 x 0,6 x 3 m volt. Kisebb bontás után átjáróvá lehetett kitisztítani.

A könnyen felfedezett barlangokat előttünk már mások is láthatták, de mivel nem voltak kutatók nem tulajdonítottak nekik jelentőséget. Mindkét kis barlang mérete hasonló a korábban említett nyilvántartottéval.

A fellángolt lelkesedés további üregek keresésére sarkallta a csapatot. Erre nem is kellett sokáig várni. Egy magányos "kőtorony" oldalában az előbbi barlangoktól 10 m-re 40 cm átmérőjű lyukra bukkantunk. Kolláth Attila mászott be. Meglepetésére egy kis kanyar után a hasadék kényelmesen járhatóra szélesedett. Itt a kőoszlop közepében kb 1- 1,5 m széles 6 m magas, 15 m hosszú hasadék volt. Ez a hegy jelenleg ismert legnagyobb járata. A

Badacsonyi Bazalt-barlang

nevet kapta. Mérete alapján a Tapolcai-medence legnagyobb nem karsztos barlangja.

A továbbiakban a környéket részletesen átvizsgáltuk. A Bazalt-barlang kőtoronyának a tetején egy másik hasadékbarlangra akadunk. Ennek tetejét lényegében a hasadékba ékelődött köbméteres kövek alkotják. Itt a hasadék több ágra oszlik. Ennek a

Borostyán-barlang

nevet adtuk.

A továbbiakban még két kisebb hasadékra leltünk, melyek elérték a barlangi méretet. A feltárt 6 új objektum közül 5 alkalmas lesz arra, hogy a hasadékok kitakarításával szakmai látványosságul szolgáljanak.

A területre ezek után megkértük a kutatási engedély, melyet meg is kaptunk. A járatok, hasadékok felmérését 1996. tavaszán kívánjuk elvégezni.

A vizsgálatra alkalmas területnek kb. negyedét tudtuk bejárni, így a továbbiakban jó esélyünk van újabb - igaz, hogy csak kisméretű - barlangok felfedezésére.

A járatok keletkezése egyértelműen a sziklafal darabolódásának, omlásának köszönhető. Mivel a természetes málladék, omladék ezeket hamar eltömi, pontos méretükről, elhelyezkedésükről kitakarításuk után tudunk nyilatkozni.

Üi. száma : 1991 / 95.
Üi.: Oláh Ibolya

Tárgy : barlangkutatói engedély

Határozat

1. A tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport kérelmének helyt adok és ezen határozatban részükre

engedélyezem,

a Badacsony hegyen 6 ürege - annak teljes szakaszán - feltáró, geológiai, morfológiai, térképezési és egyéb kutatási munkákat folytassanak .

Csoportvezető : **Kolláth János**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Deák F. út 10. 87/313-988

Munkahely : Bakonyi Bauxitbánya Kft.

Végzettség : bányamérnök

Foglalkozás : tervelőadó

Kutatásvezető : **Kolláth János**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Deák F. út 10. 87/313-988

Munkahely : Bakonyi Bauxitbánya Kft.

Végzettség : bányamérnök

Foglalkozás : tervelőadó

Kutatásvezetői eng. száma :

Kutatásirányító : **Varga Miklós**

Lakcím, telefon : 8300 Tapolca, Ady E. út 12. 87/312-488

Végzettség : érettségi

Foglalkozás : szakács

2. Az elvégzendő munkák részletezése : feltáró, geológiai, morfológiai, térképezési és egyéb kutatási munkák.

3. Kutatási feltételek :

a. Az engedélyt és mellékleteit a kutatás során köteles magánál tartani és azt az ellenőrzésre jogosult személynek felhívásra bemutatni.

b. Gondoskodnia kell arról, hogy a kutatásvezető, illetve a kutatásirányító(k) az előírt kötelezettségeknek eleget tegyenek.

c. Gondoskodnia kell arról, hogy a kutatás során a kutatásvezető, vagy bármelyik kutatásirányító a helyszínen tartózkodjék és a kutatást szakmailag irányítsa, valamint a jelen határozatban foglalt előírásokat megtartsa.

- d. A munkálatok során köteles a kutatott objektum természetes állapotát megőrizni, az ott található képződményeket a szennyeződéstől és rongálódástól megóvni, valamint a kutatási területet és környékét tisztán tartani, az ott keletkezett szemetet, hulladékot összegyűjteni és felszínre szállítani, annak megfelelő megsemmisítéséről gondoskodni.
- e. Új barlang, vagy barlangszakasz feltárását az Igazgatóságnál 8 napon belül köteles bejelenteni.
- f. A kutatás során észlelt rendkívüli eseményeket (omlás, vízbetörés, rongálás, stb.) az Igazgatóságnak haladéktalanul köteles bejelenteni.
- g. Minden őslénytani és régészeti lelet előkerülése esetén a munkát meg kell szakítani és a leletről a Természettudományi Múzeum Őslénytárát, a Nemzeti Múzeum adattárát, vagy a területileg illetékes Megyei Múzeumot haladéktalanul értesíteni, a leletmentés lebonyolításáig azok szerkesztéséig biztosítani kell. A munka csak az Őslénytár vagy az adattár engedélyével folytatható.
(1963. 9. Törvényerejű rendelet 17. paragrafus (1.) bekezdés)
- h. Ezen engedély módosíthatása - tervdokumentáció csatolásával - kérhető. Ha a munka kivitelezése során a Határozat 2. pontjában foglaltaktól eltérnek.
- i. A kutatás során elért eredményekről naptári évenként jelentést kell készíteni, és a tárgyévét követő január 31 - ig az Igazgatóság részére 1 példányban megküldeni.
- j. A munka befejezése után az addigi éves jelentések felhasználásával összefoglaló jelentést kell elkészíteni és azt az Igazgatóság részére 1 példányban megküldeni.
- k. A 4 napnál hosszabb időtartamú munkálatok (táborozások) megkezdésének és befejezésének időpontját az Igazgatóságnak kötelesek bejelenteni.

Jelen határozatom visszavonásig érvényes.

A 3. pontban foglalt előírások meg nem tartása esetén az engedély visszavonásáról intézkedem. A kutatásvezető, illetve a kutatásirányító személyileg felelős a kutató tevékenység biztonságtechnikai felszereléséért, a terepi munkatechnológia kidolgozásáért és annak folyamatos betartásáért. A csoport tagjai a kutató munkában önkéntes vállalással, saját felelősségükre vesznek részt.

Ezen határozatom ellen - a kézhezvételtől számított 15 napon belül - a KTM Természetvédelmi Hivatalhoz címzett, de az Igazgatóságunkhoz benyújtandó 1000.- Ft, azaz egyezer forint értékű illetékbélyeggel ellátott fellebbezésnek van helye.

Indoklás

A Badacsonyon eddig csak két barlangot tartottak nyilván. A nyár folyamán fellelt üregek felmérése, ezek dokumentálása hiánypótló. A karsztban megjelenő barlangokhoz képest itt nyilvánvalóan kisebb terjedelmű objektumokat fognak találni. A folyamatos feltárás, kitisztítás térképi megjelenítése az eddigi ismeretek bővítését szolgálja.

A barlangkutató csoport eddigi munkája alapján engedélyezem a fenti barlangok kutatását.

Veszprém, 1995. október 2.

dr. Sonnevend Imre
igazgató

Kapják:

- ① Címzett, Kolláth János Tapolca, Deák F. út 10.
2. KTM Tvh Barlangtani Osztály Budapest, Költő u. 21.
3. Irattár

Tapolcai PLECOTUS
Barlangkutató Csoport
T A P O L C A

Tisztelt Igazgatóság!

1995. szeptember 3-án a Badacsonyt túrázási céllal csoportunk három tagja felkereste. A Rózsa-kőtől nyugatra 500 m-re található kötenger feletti bazaltorgonák között természetes eredetű üregekre bukkantunk, melyek mérete eléri a barlangi nyilvántartásba vételhez szükséges méreteket (min 2 m-es hossz, ember számára járható méret).

A bejárás során 6 db ilyen üreget kerestünk fel, ezek jellemzői:

1. sz. üreg: függőleges hasadék, a tetején beékelődött kőtömbökkel, 3 m magas, 1 m mély.
2. sz. üreg: bazaltoszlop ledőlése során keletkezett átjáró, 3 m magas, 3 m hosszú.
3. sz. üreg: bazaltoszlopok eltávolodásával keletkezett 15 m hosszú, 6 m magas barlang, melyben kisebb terem is található.
4. sz. üreg: félig feltöltött, fekvő hasadék, hossza 3 m.
5. sz. üreg: Bazaltoszlopok tetején az oszlopok eltávolodásával, omlással keletkezett, 10 m hosszú.
6. sz. üreg: omlással keletkezett, 4 m-es hasadékszerű üreg.

Kérjük a Tisztelt igazgatóságot, a feltárt üregeket vegye nyilvántartásba. További kutatásukat, és a terület további kutatását csoportunk kívánja végezni, ezért a területre kutatási engedélyt fogunk benyújtani.

Tapolca, 1995. szeptember 4.

Kolláth János
csoportvezető

O.

Egyéb objektumok

A Hársfa-lyuk-barlang és a Keserű-berki-üreg felfedezése és felmérése

A Keszthelyi-hegység keleti tömbje csoportunk hagyományos kutatási területe. A Tapolcai-medencétől és a Balaton vonalától ÉNy-ra helyezkedik el, a Balatongyörök - Vállús - Lesencetomaj közötti út határolja. A több mint 20 négyzetkilométer területnek korábban a Balatonedericsi-fennsík nevű részét kutattuk. Ez mindössze ötöde a teljes felületnek.

A korábban részletesen nem vizsgált részekre több katasztrozáló utat tettünk. Ennek során vizsgáltuk át a Keserű-berket. Ez egy, a fennsíkről DNy felé lefutó völgy több oldalvölgygel. A figyelmet az hívta fel rá, hogy a fennsíkperemtől nem messze található a Kulcslyuk-nyelő és a később bemutatott Keserű-berki töbör csoport.

A völgyet szeptember elején átvizsgálva több sziklakibúvásos helyet találtunk. A völgyfőtől 500 m-re lefelé a kibúvás oldalában üregre lett figyelmes Szilaj Rezső. Kitakarítva az avartól, fagúágaktól barlangméretű fülke vált szabaddá. Az üreg hasadékok mentén kifagyásos aprózódással dolomitban keletkezett. Felmérését a következő túrán elvégeztük, térképét megrajzoltuk.

A terület egy másik kutatásra alkalmas területe az Ederics-hegy keleti letörése. Itt a középső-triász edericsi mészkő a felszínre kerül, melyen szép karsztbokorerdő telepedett meg. A meredek sziklarészekén jól felismerhetők a szerkezeti törések nyomai. Egy ilyen litoklázis vizsgálatakor lettünk figyelmesek arra a lyukra, amely a két sziklatömb közé vezetett.

Rövid idő alatt sikerült a bejáratot kitakarítani.

A Keserű-berki töbör bontása

A Keserű-berek bejárásakor találtuk meg a "Keserű-berki töbörcsoportnak" nevezett területet. Érdekessége, hogy a fennsík pereme mellett közvetlenül helyezkedik el. A kulcslyuk nyelőtől 300, a Vaddisznós-barlangtól 800 m-re van.

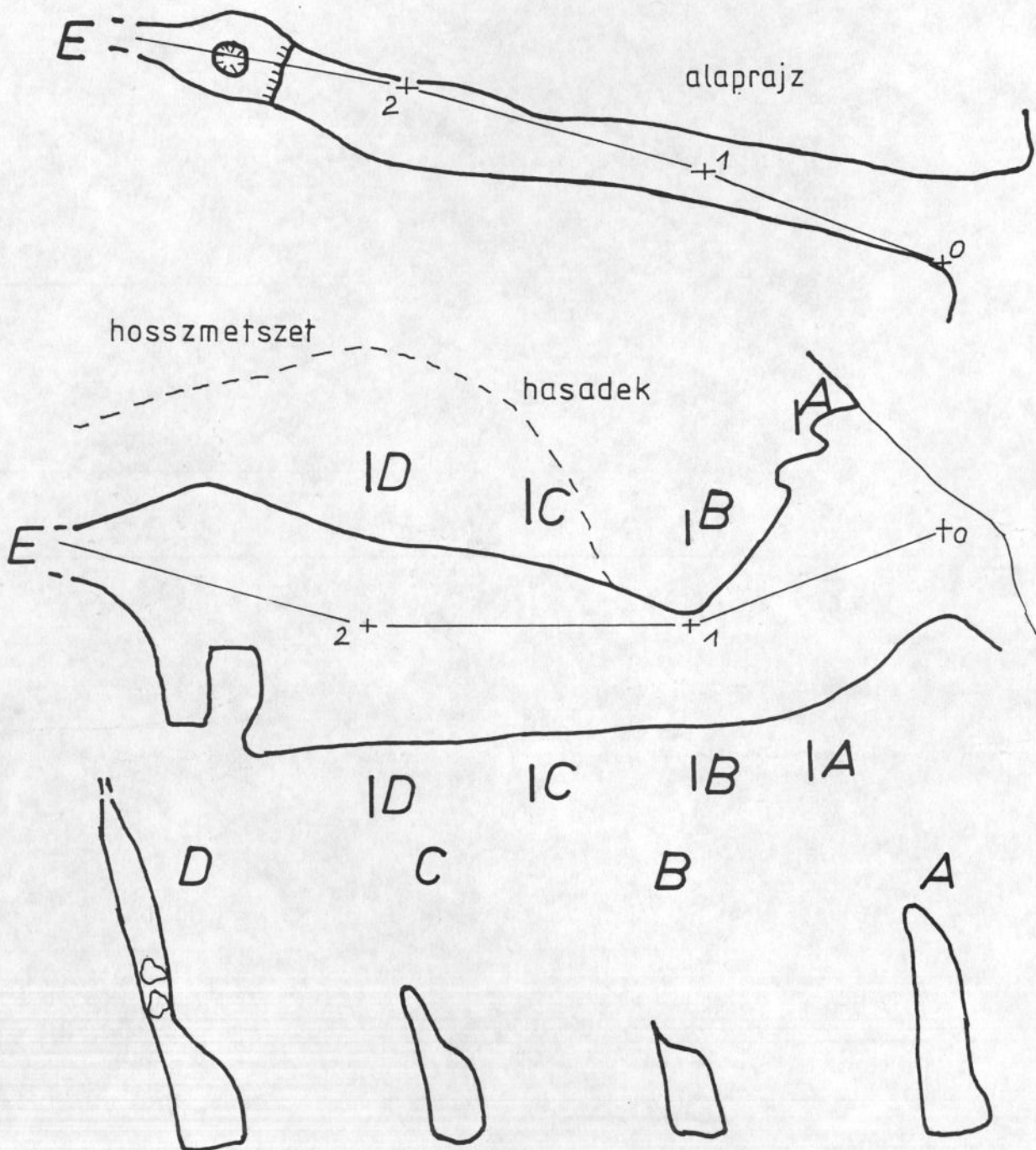
A csoport három objektumból áll. A legnagyobb töbör (Keserű-berki töbör) 10 m átmérőjű, 3 m mély, a másik kettő (Keserű-berki 1.- 2.-víznyelő) kisebb (3 m átmérő, 1 m mélység). A nagyobb a völgyoldalban található, a kisebbek a völgytalpon. Ezek feltételezhetően kialakuló víznyelők, melyet a hozzáfolyást bizonyító kis árok is igazolt. Eredeti hidrológiai szerepük az útépités során megváltozott, jelenleg csak az egyik lehet időszakosan aktív.

Mindhárom töbör alján látható volt egy-egy 20 cm átmérőjű "rókalyuk". Ezekbe a szerszámnyél egy méterig akadálytalanul hatolt be. A fentiek alapján a legnagyobb töbört bontásra alkalmasnak tartottuk. Közepén 1 x 2 m-es kutatóaknát kezdtük ásni.

Ásás közben figyeltük a felhalmozott rétegeket. A munkát 3 m mélységig folytattuk. Ekkor azt tapasztaltuk, hogy a kitöltés egyre keményedett, cementálttá vált. Mivel ez a hely kísérleti munkahely volt, egyéb feladataink miatt tovább nem dolgoztunk itt.

Hársfa-lyuk-barlang

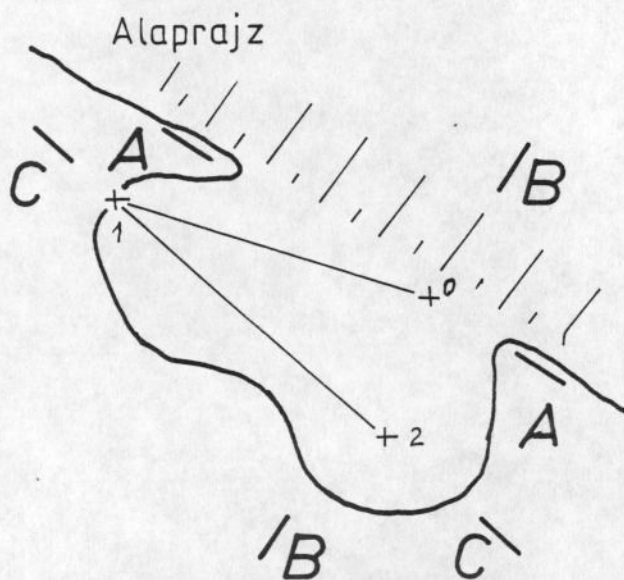
M 1:50

Felmérte: Szilaj Rezső
Szerkesztette: Kolláth János

Tapolcai PLECOTUS
Barlangkutató Csoport
1995.

Keserű-berki-üreg

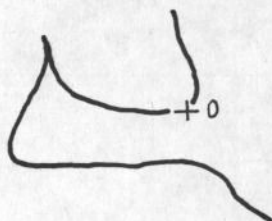

Metszetek

A-A

B-B

C-C

M 1:50

Felmérte: Szilaj Rezső

Tapolcai PLECOTUS

Szerkesztette: Kolláth János

Barlangkutató Csoport

1995.

Tartalomjegyzék

I. kötet.

	oldal
I. A csoport 1995. évi munkája (rövid értékelés)	2
A., Az 1995. évi munkaterv	3
B., Az 1995. évi költségvetés	7
C., A csoport munkájának összefoglaló értékelése a munkaterv alapján	15
II. Kutatási tevékenység	22
A., Tavasbarlang	22
1. A kutatási engedély adatai	23
2. A barlangban végzett kutatások	24
3. A barlang térképezése	25
3.1 Szelvénykiosztás	26
3.2 Alaprajz 18. szelvény	28
3.3 Alaprajz 19. szelvény	30
3.4 Alaprajz 20. szelvény	32
3.5 Alaprajz 21. szelvény	34
3.6 Alaprajz 22. szelvény	36
3.7 Alaprajz 23. szelvény	38
3.8 Alaprajz 24. szelvény	40
3.9 Alaprajz 25. szelvény	42
4. Fényképek	44
B Kórház - barlang	49
1. A kutatási engedély adatai	50
2. A barlangban végzett feltárások	51
3. Takarítás	53
4. Egyéb munkák	54
5. Térképezés	55
5.1 Térképezési táblázatok II. termi oldalág	56
5.2 Lift előtti terem	56
5.3 Téglafal mögötti terem	57
5.4 Macska-ág bejárata melletti járat	57
5.5 Tavasz-ág labirintus	58
5.6 Plogonvázlat, II. termi oldalág	60
5.7 Lift előtti terem	61

5.8 Téglafal mögötti terem	62
5.9 Macska-ág bejárata melletti járat	63
5.10 Tavas-ág labirintus	64
5.11 Szelvénykiosztás	65
5.12 Alaprajz 8. szelvény	67
3.14 Alaprajz 9. szelvény	69
3.15 Alaprajz 10. szelvény	71
3.16 Alaprajz 11. szelvény	73
3.17 Alaprajz 12. szelvény	75
3.18 Alaprajz 13. szelvény	77
4. Fényképek	79
C Kincsesgödör	80
1. A kutatási engedély adatai	81
2. A barlangban végzett kutatások	82
D Plecotus-1. - barlang	84
1. Kutatási engedély adatai	85
2. A barlang feltárásának folytatása	86
3. Térképezés	88
3.1 Térképezési táblázat	88
3.2 Poligonvázlat	89
3.3 Alaprajz	90
E November 7.-e - barlang	91
1. A kutatási engedély	92
2. A barlangban végzett kutatások	93
F Vaddisznós - barlang	94
1. A kutatási engedély adatai	95
2. Az év folyamán végzett munkák	96
G Medvehagymás - barlang	97
1. A kutatási engedély adatai	98
2. A barlangban végzett munkák	99
H Róka-nyelő - barlang	100
1. A kutatási engedély adatai	101
2. A barlangban végzett munkák	102
I Nagy - töbri - barlang	103

1. A kutatási engedély	104
2. A barlangban végzett munkák	107
J Kessler Hubert - barlang	108
1. A kutatási engedély adatai	109
2. A barlangban végzett munkák	110
K Horda - barlang	111
1. A kutatási engedély adatai	112
2. Végzett munkák	113
L Edericsi - barlang	114
1. A kutatási engedély adatai	115
2. Végzett munkák	116
3. Fényképek a lezárásról	117
M Szunyogos-nyelő	118
1. A barlangban végzett munkák	119
N A Badacsony barlangjai	120
1. A barlangok felfedezése	121
2. A Kutatási engedély	123
3. A bejelentő levél	126
O Egyéb objektumok	127
1. A Hársfa-lyuk-barlang és a Keserű-berki-üreg felfedezése és felmérése	128
2. A Keserű-berki töbör bontása	129
3. A Hársfa-lyuk-barlang térképe	130
4. A Keserű-berki-üreg térképe	131
Taralomjegyzék	132